БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СССР

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 53 (19.724). • 1987 йил 4 март, чоршанба • Баҳоси 3 тийин.

ОРБИТАДАН ЯНГИЛИКЛАР

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ. 3 март (ТАСС). Космонавтлар Юрий Романенко ва Александр Лавейкин «Мир» орбитал комплексининг ичида бажариш мўлжалланган ишни давом эттирмоқдалар.

Ўтган кунлардаги учиш программаси техникавий, технологик ва геофизик экспериментларни, шунингдек станция ичида регламентга мувофиқ ўтказиладиган профилактик операцияларни ўз ичига олган.

Бугунги кун тартибида экипажни навбатдаги медицина текширувидан ўтказиш кўзда тутилган. Жумладан, космонавтлар юрак-қон томир системасининг функционал ҳолати аниқланади ва бир қанча медицина — биология тадқиқотлари ўтказилади.

Космик материалшунослик программасига мувофиқ экспериментлар давом эттирилади. Бажарилаётган «Колосок» экспериментидан мақсад вазнсизлик шароитларида аэрозолларнинг структура ҳосил динамикасини тадқиқ этишдан иборатдир.

Космонавтлар мамлакат халқ хўжалиги турли тармоқлари мутахассисликларининг топшириқларига мувофиқ яна бир неча туркум визуал кузатишлар ўтказадилар ҳамда Ер юзи айрим районларини фотосуратга оладилар.

Космонавтлар бошқараётган «Мир» комплексининг учиши нормал ўтмоқда.

Юрий Романенко билан Александр Лавейкиннинг соғлиғи ва кайфияти яхши.

ЖУРНАЛИСТЛАРНИНГ ЖАНГОВАР ВАЗИФАЛАРИ

Қайта қуришнинг фойдаси тўғрисидаги умумий мулоҳазалар камроқ бўлсин, ишчанлик кўпроқ бўлсин — ҳозир оммавий ахборот воситаларининг асосий мазмуни мана шундан иборат бўлиши керак.

Бугун бутун жамиятимиз ишни тубдан қайта қуриш маршида. Совет кишилари КПСС XXVII съезди қарорларини, ўн иккинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун курашни кучайтириб, Улуғ Октябрнинг шонли 70 йиллиги шарафига социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдирмоқдалар. Тараққиётимизни жадаллаштириш йўли тобора собитқадамлик билан амалга оширилмоқда. Экономикада, социал соҳада, турмушни ташкил этишда муайян ижобий силжишлар рўй бераётир.

Демократияни ривожлантириш, тўла ошкоралик шароитида матбуот ва оммавий ахборот воситаларининг роли ғоят ошиб бормоқда. КПСС Марказий Комитетида оммавий ахборот ва пропаганда воситалари раҳбарлари билан учрашув чоғида ўртоқ М. С. Горбачев қайта қуриш таянчлари — ғоявий эътиқодли, ташаббускор, камчиликларга муросасиз, ижодий изланувчан замондошларимизнинг янги авлодини тарбиялашда, партия Марказий Комитети январь Пленуми қарорларини амалга оширишда совет публицистлари зиммасидаги вазифаларни аниқ-равшан таърифлаб берди.

Ошкоралик — қайта қуриш даврининг энг муҳим талабидир. Матбуот, радио, телевидение, оммавий-ахборотнинг бошқа воситаларида ижодий иш олиб бораётган коллективлар ҳаёт илгари сураётган актуал масалаларни тобора дадил кўтариб чиқаётирлар. Барча совет журналистлари қатори Ўзбекистон матбуоти ва бошқа оммавий ахборот воситаларининг ходимлари ҳам республикамиз социал-иқтисодий тараққиётининг ҳозирги босқичидаги мураккаб вазифаларини ҳал этишда, меҳнаткашларнинг ижтимоий активлигини, меҳнат ғайратини жўш урдиришда партия ташкилотларига тобора актив ёрдам кўрсатаётирлар.

Ўзбекистон Компартиясининг XXI съезди, Марказий Комитетнинг кейинги пленумлари қарорларини амалга оширишда фаол қатнашаётган журналистлар республикада ижтимоий-сиёсий муҳитни соғломлаштириш, социал адолатни қарор топтириш, кўзбўямачилик, дабдабабозлик, юлғичлик ва бошқа салбий ҳолатларга қарши кураш масалаларига эътиборни кучайтираётирлар. Жамиятни демократлаштириш, бошқарувнинг барча бўғинлари фаолиятининг самарадорлигини ошириш, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш матбуот нашрлари, радио чиқишлари ва телекўрсатувларнинг бугунги етакчи мавзуидир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IV пленумида идеологик, сиёсий-тарбиявий иш, хусусан, ахборот воситалари фаолиятидаги камчилик ва нуқсонлар ҳам алоҳида кўрсатиб ўтилди. Қайта қуриш даври вазифаларини англаб олишда кадрларга ёрдам кўрсатиш, интернационал ва атеистик тарбия масалаларини ёритишга бағишланган материалларга кенг ўрин бериш лозим. Воқеалардан илгарироқ бориш, ишлаб чиқариш ва ижтимоий ҳаётда рўй бераётган жўшқин ўзгаришларни синчковлик билан илғаб олиб, оператив ёритиш керак.

Партия қарорлари асосида оммавий ахборот воситалари, журналистлар ташкилотлари фаолиятини ҳам тубдан қайта қуриш жараёни давом этаётир. Давр ҳар бир ижодий ходимдан ўз ишига партиявий позициялардан туриб назар ташлашни, ишдаги камчиликларни бартараф этиш учун принципиаллик ва ташаббускорлик кўрсатишни, катта-кичик проблемаларни чуқур ўрганиш ва етилган масалаларни кун тартибига қўйишда большевикча дадилликни талаб қилаётир.

Изчиллик — матбуот сўзи самарадорлигининг асосий омилидир. Мажбуриятлар қандай бажарилаётганлигини ҳамиша диққат марказида тутиш, давлат қабулини, хўжалик ҳисобини жорий этиш билан боғлиқ муаммоларни чуқур ва кўламли ёритиш, меҳнат ресурслари ва ўсиш резервларини тўла ҳаракатга келтиришга кўмаклашиш журналистларнинг долзарб юмушларидир. Танқидий чиқишларнинг мукаммаллиги, таҳлилнинг чуқурлиги, воқеа-ҳодисаларни кўрсатишда ҳаққонийлик, мулоҳазаларнинг амалийлиги — булар қайта қуриш босқичида матбуотнинг ҳар бир материалига, ҳар бир телекўрсатув ва радиоэшиттиришга қўйилаётган талаблардир.

Журналистлар ташкилотлари партия комитетларининг кундалик ёрдамига таяниб, ижодий коллективларнинг фаолияти усул ва услубларини янги-янги тажрибалар билан бойитишлари зарур. Актуал масалаларга бағишланган давра суҳбатлари, газетхонлар билан жонли мулоқотнинг янги самарали кўринишлари — очиқ хатлар кунлари, газетхонлар кенгашлари, жамоат қабулхоналари шулар жумласидандир.

Партия комитетлари журналистларни, уларнинг профессионал ташкилотларини туб бурилиш даврининг янги-янги масалаларини чуқур, муфассал ёритишга йўналтиришлари, ходимларнинг профессионал маҳоратини ошириш, уларнинг турмуш ва ижодий шароитларини яхшилаш тўғрисида ғамхўрлик қилишлари керак.

Газета ва журналларнинг материаллари, кўрсатув ва эшиттиришларнинг таъсирчанлигини яна ҳам ошириш лозим. Ҳар бир материалда, кўрсатув ёки эшиттиришда серқирра ҳаётимизнинг, жадаллаштириш ва қайта қуриш жараёнининг янгиловчи жўшқин нафаси баралла уфуриб турсин. Етилган проблемалар асосли, профессионал жиҳатдан малакали қўйилиши зарур. Социал соҳадаги, экономикадаги, турмушдаги камчиликлар, нуқсонлар рўй-рост, ошкора танқид қилиниши, улар қандай бартараф этилаётгани билан меҳнаткашлар мунтазам таништириб борилиши керак. Салбий ҳодисаларни дадил очиб ташлаш, меҳнаткашларни социалистик турмуш тарзимизнинг ибратли намуналари мисолида тарбиялаш бугунги муҳим вазифадир.

КПСС Марказий Комитетидаги учрашувда ҳаққоний равишда таъкидлаб ўтилганидек, ахборот ва пропаганда воситаларининг коллективлари ҳануз ўз имкониятларини тўла ишга сола олмаётирлар. Сийқа, таъсирсиз материаллар оз эмас. Кишиларнинг қалби ва идрокига таъсир кўрсатмайдиган эшиттиришлар эфир тўлқинларида ҳали ҳам янграб турибди. Кўпгина журналистларимиз ҳануз ўз ишларини изчил қайта қуриб олмаётирлар. Янгиликни ҳис этиш туйғусининг ўтмаслашиб қолиш ҳоллари йўқ эмас.

Журналист—омманинг таъсирчан тарбиячиси, барча янгиликлар ва ижобий жараёнларнинг тарғиботчиси, камчилик ва нуқсонларга қарши партиявий позициялардан туриб принципиал кураш олиб борувчи ижодкор. Ҳозирги пайтда уларнинг аксарияти уюшқоқлик ва ташаббускорликни рағбатлантириш, интизом ва тартибни мустаҳкамлаш, ҳар бир участкада иш сифатини ошириш, салбий ҳолатларга, меҳнатсиз даромадга, ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши кураш борасида жиддий, ижодий изланмоқда. Ҳаёт билан ҳамнафаслик, меҳнат коллективлари, одамлар билан жонли мулоқот, уларнинг ташвишлари ва қувончларини юракдан ҳис этиш ва унга ҳамоҳанг бўлиш журналистларга ижодий муваффақият бағишловчи омиллардир. Уларнинг истиқболга зукко назари, даъваткор сўзи, чуқур партиявий мулоҳазаси барча жабҳаларда қайта қуришни тезлаштириш, социал-иқтисодий сиёсатни муваффақиятли амалга ошириш ишига яна ҳам самарали хизмат қилмоғи даркор.

«Партиянинг ғояларини, сиёсатини оммага етказиши, оммага қайта қуришнинг тарихий зарурлигини тушунтириб бериши, ҳар бир кишининг жадаллаштириш учун умумхалқ курашидаги ўз ўрнини топиб олишида унга ёрдам бериши лозим бўлган идеология ходимлари зиммасига масъулиятли вазифалар юклатилади, — деб кўрсатилди КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг «Қайта қуриш ва партиянинг кадрлар сиёсати тўғрисида»ги қарорида. — ...Салбий ҳодисаларга нисбатан муросасизлик ва қайта қуриш туфайли юзага келган тажрибани тасвирлаб бериш, ҳалол, серунум меҳнатни улуғлаш — оммавий ахборот воситаларининг биринчи даражали ва ўзаро боғлиқ вазифаларидир». Ғоявийлик, юксак профессионализм, бурчни чуқур ҳис этиш, принципиаллик ҳамда жамоатчилик ҳукмига ҳавола этиладиган фактларнинг тўғрилиги ва аниқлиги учун юксак масъулият — мана шулар журналистларимиз олдидаги шарафли вазифаларни муваффақиятли бажариш гаровидир.

М. С. Горбачев Стейнгримур Херманнссон билан учрашди

Суҳбат бошланиши олдидан. (ТАСС — ЎзТАГ телефотоси).

2 март куни Кремлда М. С. Горбачев Исландия Бош министри С. Херманнссон билан учрашди. Сизнинг визитингиз Рейкьявик руҳидаги янги муҳим қадам —бизнинг Европадаги ядровий ракеталар хусусида киритган янги таклифимиз билан бир пайтга тўғри келганлигининг рамзий маъноси бор, деди М. С. Горбачев меҳмонни табриклаб. Рейкьявик руҳи яшаб келмоқда. Инсониятнинг омон қолишига алоқадор бўлган энг йирик проблемалар юзасидан бир битимга келиш имконияти борлигини Рейкьявик ҳаммага кўрсатиб берди, у катта ёриб ўтиш бўлди, биз у ерда қўлга киритилган аҳдномани сақлаб қолиш учун ҳамма ишни қилдик. Рейкьявик халқаро турмушда мустаҳкам ўрин олди. Бинобарин, биз Женевада бизни орқага судрашларига йўл қўймаймиз.

М. С. Горбачев Исландия ҳукумати, халқи ўз пойтахтида Совет-Америка учрашувини ўтказиш тўғрисидаги илтимосга ижобий жавоб бериб, унинг муваффақияти йўлида қўлларидан келган ҳамма ишни қилганликлари учун уларга яна бир бор миннатдорчилик билдирди. Суҳбатдошлар Рейкьявик учрашувидан сўнг фақат олға бориш, С. Херманнссоннинг сўзлари билан айтганда, Совет-Америка муносабатларида ҳам, Шарқ билан Ғарб ўртасидаги, Шимол билан Жануб ўртасидаги муносабатларда ҳам у ўз ролини ўйнайверишини кўзлаб ишлаш мумкин, деган бир фикрга келдилар.

Бизнинг Европадаги ракеталар хусусидаги таклифимиз ҳам Рейкьявик руҳидаги ечимларни топишга ҳақиқатан ҳам интилаётганимиздан далолат бериб турибди, деб таъкидлади М. С. Горбачев. Шу тариқа биз АҚШ маъмуриятини яна Рейкьявикка таяниб, изланишларни давом эттиришга таклиф этяпмиз.

Бизнинг бу қароримизда «Ядросиз дунё учун, инсониятнинг омон қолиши учун» мавзуидаги Москва анжумани катта роль ўйнади. Биз жаҳон жамоатчилигининг кайфиятини, унинг Рейкьявик учрашуви хусусида муайян доиралар қилмишлари сабабли, ядро синовини тўхтатишга муваффақ бўлинмаганлиги, СҚЧ-2 шартномаси бузилганлиги, ракетадан мудофаа хусусидаги шартнома хавф остида қолганлиги сабабли уларда пайдо бўлган ташвиш ва хавотирликни яқиндан ҳис этдик.

Биз ҳаммамиз обдон ўйлаб, жиддий силжишга олиб бора оладиган яна бир қадам қўйишга қарор бердик. Агар ўртача олислик ракеталари хусусида битимга эришишга муваффақ бўлинса — бундай битимга эришиш мумкинлигига аминман, — бу катта сиёсий аҳамиятга эга бўлур эди, чунки шу пайтга қадар фақат қуролланиб келинди, бундай битим тузилса қуролсизланиш бошланган бўлур эди. Бу битим кўпроқ ишонч вазиятини вужудга келтирган бўлур эди. Соф ҳарбий жиҳатдан ҳам бу битим муҳимдир, чунки ядро қуроли бутун бир классининг анчагина қисми тугатилган бўлур эди ва бутун бир қитъа ундан халос бўлур эди.

Истардикки, ўртача олислик ракеталари хусусидаги битим ракетадан мудофаа хусусидаги шартномадан чиқмаслик билан боғлиқ ҳолда стратегик қуролни қисқартириш тўғрисидаги музокараларни рағбатлантирган, оддий қуроляроғлар ва қуролли кучларга бағишланган музокараларни бошлашга ундаган, химиявий қуролни тугатиш ишидаги силжишни жадаллаштирган бўлур эди. Психологик жиҳатдан у маҳаллий можароларни бартараф этиш истиқболини ҳам яхшилаган бўлур эди.

Биз бошқа халқаро сиёсий ва жаҳоншумул проблемаларни биргаликда ҳал этиш йўлларини излашни орқага сурмаймиз, аммо қуролсизланиш соҳасида биринчи реал қадам муҳимдир.

Дунёда проблемалар тўлиб тошиб ётибди, шу сабабли иккала томон актив сиёсат ўтказиши керак. Объектив жиҳатдан пишиб етилган эҳтиёжлар бир илож қилиб, сиёсатда ўзига йўл очиб олишига ишончим комил. Бу эса проблемаларни ҳал этишга қодир бўлган кишиларнинг сиёсатга кириб келишига кўмаклашади. Янгича тафаккур зарурлигини жиддий равишда тушунадиган кишилар тобора кўпаяди. Жаҳон сиёсатида узоқ муддатли умумбашарий манфаатларни тушуниш тобора устун бўлиб бораверади, вақтинчалик манфаатлар, сайловолди мулоҳазалари, энг катта проблемаларни партиялар ўртасидаги рақобатнинг беқарорликларига бўйсундиришлар тобора камайиб бораверади.

М. С. Горбачев халқаро вазиятни соғломлаштиришнинг умумий жараёнида кичик ва ўртача мамлакатларнинг ролини таъкидлади. Бу гап, жумладан, Европа шимолидаги ядросиз зона ғоясига тааллуқлидир, бундай зонанинг вужудга келтирилиши ялпи кескинликни камайтиришнинг муҳим омили бўлиб қолур эди.

Суҳбатдошнинг илтимосига биноан М. С. Горбачев совет жамиятидаги қайта қуриш проблемаларига тўхталди. Бизнинг режамиз содда: социализмнинг иқтисодий, сиёсий, маънавий ва ҳар қандай бошқа имкониятларидан фойдаланиб, жамиятга пишиб етилган ва муҳтожлик сезилаётган жўшқинлик бахш этишдан иборат. Кўламли ишлар қиляпмиз. Улар осонликча бораётгани йўқ. Аммо шундай қилиш зарур. Акс ҳолда турғунлик давом этади, халқимиз бунга тоқат қила олмайди ва тоқат қилишни хоҳламайди. Қайта қуриш ғоясини жамият шунчаки ишонч тарзида эмас, балки Сиз русча талаффуз этаётган гласность (ошкоралик) доирасида жиддий муҳокама қилиш асосида қабул этди. Жамоатчилик фикри ва ижодкорлик фаолиятининг мана шу қайноқ қозонида жамиятимиз чиниқмоқда. Яна бир неча йилдан сўнг янги сифат ҳосил бўлади. Аммо бу бирон-бир бошқа нарса эмас, балки социализмнинг янада юқорироқ сифати бўлади. Бизда ҳамма саволларга ҳам жавоб бор, дея олмаймиз.

Биз тажриба орттиряпмиз, шу пайтгача қилинган ишлардан сабоқ оляпмиз, аммо асосий йўналиш танлаб олинган, бу йўналишни партия билан халқ қабул этди.

Баъзи бир гуманитар масалалар, турли мамлакатлар гражданлари ардоқлайдиган қадриятларни ҳурмат қилган ҳолда улар ўртасидаги алоқаларни кенгайтириш истиқболлари, ҳозирги замоннинг актуал проблемалари хусусида мунтазам ва нуфузли халқаро мунозаралар имкониятлари муҳокама қилинди.

М. С. Горбачев Бош министрдан Исландия халқига эзгу табриклар топширишни илтимос қилди, Рейкьявик учрашуви муносабати билан Совет Иттифоқида бу халққа нисбатан меҳр-муҳаббат, айниқса, ўсганлигини таъкидлади. У Рейкьявикда бўлгани каби суҳбат чоғида ҳам яна намоён бўлган ҳамжиҳатлик хусусида мамнуният изҳор этди.

С. Херманнссон Ғарбда ва Исландияда ҳозир СССРда рўй бераётган ҳамма воқеаларга қизиқиш катта эканлиги ҳақида гапирди ва совет раҳбарларига муваффақият тилади. Дунё ҳаддан ташқари тушкунликка тушиб, хафақон бўлиб турган бир пайтда бу нарса ҳаммамизга умид бахш этади, деди у. Дунё умидбахш этадиган омилларга муҳтож, сизлар СССРда ўз мамлакатингизни ўзгартириш орқали ва дунё оғир вазиятдан ҳамкорлик йўлига чиқиб олиши учун муҳтож бўлган мулоқот йўлини танлаб олиш орқали мана шундай омилни яратяпсизлар.

(ТАСС).

ВИЗИТ ТУГАДИ

2 март куни Кремлда СССР Министрлар Советининг Раиси Н. И. Рижков билан Исландия Бош министри С. Херманнссон ўртасида музокаралар бўлиб ўтди.

Актуал халқаро проблемалар ва Совет —Исландия муносабатлари масалалари амалий руҳда ва ошкоралик вазиятида муҳокама қилинди.

Иккала томон халқаро хавфсизлик ва барқарорликни мустаҳкамлашга кўмаклашишга, қуролланиш пойгасини жиловлашга эришишга қатъий аҳд қилганликларини изҳор этди. Шу муносабат билан сиёсий арбобларнинг ўз мамлакатлари, Европа ва дунё тақдири учун юксак масъулияти ҳақида, ядро уруши хавфининг олдини олиш йўлида давлатларнинг биргаликда ҳаракат қилишлари зарурлиги тўғрисида гапирилди.

Икки томонлама муносабат масалалари хусусида батафсил фикрлашиб олинди. Бу муносабатлар М. С. Горбачевнинг 1986 йил октябрида Рейкьявикда Исландия раҳбарлари билан учрашуви натижасида қўшимча омил олганлиги мамнуният билан қайд этилди.

Томонлар Совет-Исландия сиёсий мулоқотини, шунингдек, савдо-иқтисодий, илмий-техникавий ва маданий алоқаларни янада ривожлантириш, ҳамкорликни мустаҳкамлашнинг янги формалари ва имкониятларини актив қидириш зарурлигини айтдилар.

Катта Кремль саройида СССР ҳукумати номидан С. Херманнссон билан рафиқаси шарафига зиёфат берилди. Совет томонидан зиёфатда Н. И. Рижков рафиқаси билан, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари В. С. Мураховский, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Дўстона вазиятда ўтган зиёфатда Н. И. Рижков ва С. Херманнссон нутқ сўзладилар, уларнинг нутқлари эътибор билан тингланди ва қарсаклар билан кутиб олинди.

* * *

Шу куни Бош министр Кремль девори ёнидаги Номаълум солдат қабрига гулчамбар қўйди.

* * *

Исландия Бош министри С. Херманнссон рафиқаси билан 3 март куни Москвадан жўнаб кетди. У Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан мамлакатимизда меҳмон бўлди.

Аэродромда уни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. И. Рижков рафиқаси билан, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

* * *

С. Херманнссон жўнаб кетиш олдидан совет ва чет эл мухбирлари учун матбуот конференцияси ўтказиб, унда Москвадаги музокаралар ва учрашувлардан батамом мамнун эканлигини изҳор қилди.

Бош министр СССР Фанлар академияси Космик тадқиқотлар институтида бўлди.

(ТАСС).

Журналистлар савол бердилар ва жавоб қайтардилар

Одатда СССР Ташқи ишлар министрлигининг матбуот марказида журналистлар савол берадилар. Бугун эса улар ҳам савол бердилар, ҳам саволларга жавоб қайтардилар. 2 март куни бу ерда СССР Журналистлар союзининг бўлажак VI съездига бағишланган матбуот конференцияси ўтказилди.

Мамлакатимиздаги энг кўп сонли бу ижодий ташкилот 85 минг журналистни бирлаштириб турибди. Ҳозир мамлакатда жами тиражи 180 миллион нусхада 8 мингдан кўпроқ газета чиқарилмоқда ва беш мингдан зиёд ҳар хил журнал нашр этилмоқда.

Матбуот конференцияси— совет жамиятини фаол қайта қуриш даврида матбуот, деган мавзуга бағишланди. Журналистлар, деб таъкидлашди сўзга чиққан кишилар, мамлакатда рўй бераётган революцион ўзгартишларнинг боришини тўла даражада, энг муҳими — ниҳоятда холисона ёритишлари лозим. Улар олдида жамоатчилик фикрини КПСС XXVII съезди қарорларини рўёбга чиқаришни жадаллаштиришга сафарбар этишдан иборат мураккаб вазифа турибди. СССР Журналистлар союзининг бўлажак съезди қайта қуриш жараёнига матбуот, радио ва телевидение ҳиссасини қандай қилиб кўпайтириш кераклигини муҳокама қилади.

СССР Журналистлар союзи правлениесининг раиси, «Правда» газетасининг бош редактори В. Г. Афанасьев, СССР Журналистлар союзи правлениеси раисининг ўринбосари, ТАСС бош директори С. А. Лосев, СССР Журналистлар союзи правлениеси раисининг ўринбосари И. А. Зубков, СССР Журналистлар союзи правлениесининг секретари, СССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети раисининг биринчи ўринбосари Л. П. Кравченко совет ва чет эл журналистларининг кўпгина саволларига жавоб қайтардилар.

(ТАСС мухбири).

ПАРТИЯ АКТИВЛАРИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округи партия активларининг 3 март куни Тошкентда бўлиб ўтган йиғилишида ҳозирги замон талаблари асосида командирлар, штаблар ва сиёсий органларнинг қўшинлар жанговар шайлигини янада ошириш соҳасидаги ишини такомиллаштириш йўллари тўғрисида гаплашиб олинди.

КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленуми якунлари ва унинг қарорларини бажариш юзасидан командир — сиёсий кадрларнинг амалий вазифалари тўғрисида Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони генерал-полковник Н. И. Попов доклад қилди.

Докладда ва округ ҳарбий кенгашининг аъзоси — Сиёсий бошқармасининг бошлиғи генерал-лейтенант Г. А. Стефановский, офицерлардан В. М. Бариньки, В. П. Гусев, В. И. Петраковский, И. М. Локтев ва бошқаларнинг нутқларида Туркистончи-жангчиларнинг ҳаёти командир-сиёсий составдан шахсий составга таълим бериш сифатини яхшилашнинг янги, самаралироқ воситаларини доимо қидиришни, бутун тарбиявий ишни қўшинларнинг жанговар шайлигини янада ошириш ишига бўйсундиришни талаб қилаётганлиги таъкидлаб ўтилди.

Йиғилиш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев, СССР мудофаа министрининг қурилиш ва жойлаштириш бўйича ўринбосари, инженер қўшинлари маршали Н. Ф. Шестопалов қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

• Дунё овози

ССРНИНГ ЯНГИ ТАКЛИФЛАРИ

ЖЕНЕВА, 2 март. (ТАСС). Бугун бу ерда ядро ва космик қуроллар бўйича Совет-Америка музокараларида Совет томонининг таклифига биноан СССР ва АҚШ делегацияларининг ялпи мажлиси бўлди.

Мажлисда СССР делегацияси КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг 28 февралдаги Баёнотига биноан Европада ўртача олислик ракеталарини тугатиш проблемасини масалалар мажмуасидан ажратишни кўзда тутувчи ва ҳеч кечиктирмай шу проблема юзасидан алоҳида битим тузишни кўзда тутувчи таклифларни киритди.

●

ВАРШАВА ШАРТНОМАСИ ВА НАТО ВАКИЛЛАРИНИНГ УЧРАШУВИ

ВЕНА, 2 март. (ТАСС). Бугун бу ерда Венгрия элчихонасида Европада Қуролли Кучлар ва оддий қуролларни қисқартириш масалалари юзасидан норасмий маслаҳатлашувлар доирасида Варшава Шартномаси ва НАТО мамлакатлари вакилларининг амалий учрашуви бўлди. Социалистик мамлакатлар Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашда қатнашувчи давлатларнинг Вена учрашувида иштирок этган делегациялари бошлиқлари ва аъзоларидан иборат эди.

●

АФҒОНИСТОНДА ИЛМИЙ СЕМИНАР

КОБУЛ, 2 март. ТАСС мухбири Олег Кузьмин хабар қилади: Кеча Афғонистон пойтахтида очилган халқаро илмий семинар XI асрда яшаган машҳур шоир Носир Хисрав ижодига бағишланди.

Афғонистон, СССР, Ҳиндистон, Покистон, Эрон, ГДР, Польша, Швеция, Миср ва бошқа мамлакатлардан келган қарийб 150 нафар олим уч кун давомида докладлар, ахборотлар, рефератлар билан чиқиб, шоирнинг ҳаёти, асарлари ва дунёқарашини таҳлил қилиб берадилар. Шоирнинг китоблари янги тадқиқ этилиб, эълон қилинганлиги муносабати билан кейинги вақтларда Носир Хисравнинг ижодига бўлган қизиқиш анча кучайди. Бу китобларда файласуф шоирнинг маънавий-этик проблемалар хусусидаги фикрлари акс этган, зўравонлик ва зулм кескин қораланган. Семинар АДР Фанлар академиясининг ташаббуси билан ўтказилмоқда. Академия Носир Хисравнинг бир қанча асарларини, унинг ижодига оид китобчалар туркумини тайёрлаб, нашр этди.

●

ЧЕГАРАДАН ҚЎШИНЛАРНИ ОЛИБ КЕТИШ ТЎҒРИСИДА БИТИМ ИМЗОЛАНДИ

ИСЛОМОБОД, 2 март. (ТАСС). Ҳиндистон билан Покистон бугун Ҳиндистон-Покистон чегарасидан қўшинларни ўзаро олиб чиқиб кетиш тўғрисида битим туздилар. Бугун бу ерда ўз ишини тамомлаган музокараларнинг иккинчи даврасида эришилган аҳдлашувга мувофиқ, Покистондаги Чхор ва Ҳиндистондаги Бармер аҳоли пунктларидан жанубдаги секторда жойлашган барча ҳарбий бўлинмалар шу бугундан бошлаб 15 кун ичида улар тинч вақтда эгаллаб турган базаларга олиб кетилади. Бундан ташқари, жанубдаги Чхор-Бармердан то шимолдаги Ҳиндумалкот — Манди—Содиқганжгача бўлган масофада жойлашган қўшинлар олдинги жойига 16 мартдан олиб кетила бошлайди. Қўшинлар иккала мамлакат ҳарбий кузатувчиларининг контроллиги остида олиб кетилади ва бу иш бир неча босқичда ўтказилади. Покистон—Ҳиндистон чегарасида келгусида кескинликни юмшатишга оид музокаралар шу ой ичида Деҳлида давом эттирилади.

• *Партия турмуши: идеология ва қайта қуриш*

Маълумки, келажагимизни муносиб кадрлар билан таъминлаш, истиқбол талантларини аниқлаш ва уларни ғамхўрлик, меҳрибонлик билан камол топтириш, барча йигит-қизлар ҳам жисмоний, ҳам маънавий жиҳатдан етук бўлишларига амалий кўмаклашиш мақсадида Комплекс тадбирлар системаси амалга оширилмоқда. Бир сўз билан айтганда, бу XXI аср ворисларини бугун аниқлаш ва кўрикдан ўтказиб, келажак пойдеворини мустаҳкамлаш ҳақидаги дадил қадам бўлди. Айни пайтда қайта қуришнинг илк, аммо ажойиб маҳсули бўлмиш бу янгилик идеология ишини тубдан юксалтиришга, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети III пленуми қарорлари талабларини амалга оширишга, инсон омилини активлаштиришга имкон яратади. Хўш, Комплекс система олдидаги мақсад ва вазифаларнинг янада аниқ моҳияти нимада? Ана шу ҳақдаги туркум мақолаларнинг биринчисини эътиборингизга ҳавола этамиз.

КЕЛАЖАК БУГУНДАН БОШЛАНАДИ

ОММАВИЙ-СИЁСИЙ ИШЛАР, ТЕХНИКАВИЙ, БАДИИЙ ИЖОДКОРЛИК, ЖИСМОНИЙ ТАЙЁРГАРЛИК ҲОЛАТИ КЎРИКЛАРИНИНГ КОМПЛЕКС СИСТЕМАСИ БОҒИШАМОЛ РАЙОНИДА ҚАНДАЙ АМАЛГА ОШИРИЛАЁТГАНИ ҲАҚИДА

1. МАЪНАВИЯТ МЕЗОНИ

Боғишамол район партия комитетига ҳар куни республикамизнинг турли областларидан меҳмонлар келиб туришибди.

— Биз идеология ишини қандай қилиб қайта қуриш кераклиги ифодаланган сиёсий маориф хонасини кўрдик, — дейишди навоийлик меҳмонлар: — Ҳақиқатан ҳам бу ерда кўп нарсани ўрганиш мумкин.

Дарҳақиқат, шу куни кабинетда корхоналар, олий ўқув юртлари раҳбарлари, партия ташкилотлари секретарлари, мактаблар ва мактабгача тарбия муассасалари вакиллари иштирокида семинар бўлаётганди.

— Умуман Комплекс системанинг мақсади нима? Шундай ҳам ишларимиз ошиб-тошиб ётибди-ку? — деган савол тушди.

Боғишамол район партия комитетининг биринчи секретари алоҳида дид билан ясалган стенд ёнига келди. У ерда Комплекс система ҳақида қисқа, лўнда маълумотлар бор эди. У кўрикларнинг ҳар бир тури ҳақида тўхталгач, пировардида шундай деди:

—Шу пайтгача оммавий-сиёсий ишлар, техникавий, бадиий ижодкорлик, жисмоний тайёргарлик борасида кўп иш қилинар эди. Лекин натижаси сезилмасди. Талантларни, ҳақиқий ижод соҳибларини аниқлаш, рўёбга чиқаришга муваффақ бўлинмас эди. Энди эса шу ишлар системага солинди, илгаригидек кампания тариқасидагина ўтказиш эмас, балки фаолиятимизнинг асосий қисмига айланди.

МАЪЛУМОТ: Мақсад — ҳар бир меҳнатчининг сиёсий ўз-ўзини англаши ўсишига, инсон омилини активлаштиришга, социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштиришга, халқ хўжалик планлари ва социалистик мажбуриятларни бажаришдан манфаатдорликни оширишга ёрдам бериш.

(Комплекс система ҳақидаги Низомдан).

Боғишамол район партия комитети кўрик ўтказишга тайёргарликни оммавий-сиёсий ишлар ҳолатини қараб чиқишдан бошлади. Райком бюроси мажлисида ҳар бир кишининг вазифаси белгилаб берилди. Бунда оммавий-сиёсий ишлар самарадорлигини аниқлаш, инсон омилини активлаштириш, ишлаб чиқаришни идеологик жиҳатдан таъминлаш борасидаги изланишларни ўрганишга даъват қилинди. Сиёсий ва иқтисодий ўқув, фан-техника тараққиёти, музейлар, қизил бурчаклар, янги анъаналар, атеистик иш аҳволини таҳлил этиш ҳам диққат марказида тутилди. Районда идеология ишининг муҳим марказига айланган ижтимоий-сиёсий марказлардаги жонли мулоқотни кучайтириш чоралари кўрилди.

Кейинги пайтда «Ҳазрати ишчилар синфи», «Онага, қаҳрамон меҳнаткаш аёлга шараф!», «Мен — Совет Иттифоқи граждониман» номлари билан машҳур бўлган янги анъаналар, кўчалар, ҳовлилар, маҳалла тўйлари ўтказилиши одат тусига кирганини самарқандликлар яхши билишади. Оммавий-сиёсий ишларнинг янги услуби бўлмиш бу янгиликлар дастлаб Боғишамол районида куртак отгани ҳам кўпчиликка маълум.

— Сиёсий ўқувни ташкил этиш ва назоратга олишнинг ўзи кўп нарсани кўрсатди, — дейди райком секретари С. Зоҳидова. — Бу ишнинг ҳақиқий жонкуярлари борлиги аниқланди. Уларнинг тажрибалари оммалаштиришга лойиқ деб топилди. Пропагандистликка раҳбарларни жалб этишни йўлга қўйдик. Бу чакки бўлмади. Аксарият раҳбарлар масала моҳиятини чуқур англаб олдилар. Масалан, химия заводи директори Р. Ёқубов ўз корхонасида сиёсий ўқув методик кенгашини дадиллик билан бошқара бошлади. Худди ана шу корхонада оммавий-сиёсий ишларнинг барча қирралари яққол кўзга ташланиб қолди.

Яқинда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети мазкур корхона маъмуриятининг «Ҳар бир кишига — алоҳида квартира» ҳақидаги ташаббусини маъқуллаганди. Область партия комитети ҳам заводда қулоч ёйган бир қатор янгиликлар, ташаббусларни маъқуллаган. Шунинг ўзи бу ерда фаоллик ошаётганидан дарак беради.

Завод партия комитети маъмурият билан ҳамкорликда кўрикни тайёрлаш ва ўтказиш ишчи комиссиясини тузди. Зеро, меҳнат коллективларида ўтадиган кўрик биринчи босқич ҳисобланиб, асосий гап шу ерда ҳал бўлади. Демак, ҳаққонийлик, ошкоралик ҳукмрон бўлиши учун комиссия аъзолигига энг одил, тажрибали, билимли кишилар киритилиши керак. Завод коллективи ана шундай хулосага келди.

МАЪЛУМОТ: Вазифа — ишчилар, колхозчилар, зиёлилар ўз топшириқларини мунтазам бажаришларига, ишга ижодкорлик билан ёндашиш, ўртоқларининг ва ўзининг меҳнатига ҳурмат билан қараш ички эҳтиёжини, ёшларга хом ашё, энергия ресурслари, ишлаб чиқариш қоидаларидан оқилона фойдаланиш бўйича ўз тажрибасини ўргатишга интилишини юзага келтириш.

(Комплекс система ҳақидаги Низомдан).

Айтиш кераккки, социалистик мусобақа оммавий-сиёсий ишларнинг катта бўлагидир. Ҳозир барча корхоналар партия комитетлари бу хусусдаги янгиликларни ҳам тартибга солмоқдалар. Кўрик жараёнида бу қараб чиқилади ва давр талабига мос тушадиган изланишларга кейинги босқичларда «куч синашиш» учун оқ йўл берилади.

Бир неча кишига «Оммавий-сиёсий ишлар кўриги ҳақида нима биласиз?» деган савол билан мурожаат қилдик.

— Шу пайтгача бу ишлар ҳақида, самараси хусусида ҳеч ким қизиқмас эди. Энди бу борада ҳам тартиб ўрнатиладиган бўлди, — деди нон комбинати партия ташкилоти секретари Д. Шувалов. — Бу ҳаммамизнинг масъулиятимизни оширди. Қоғоздагина тадбир «бажариш» даври тугади, амалий ишни намойиш этиш керак.

— Яқинда «Лолазор» маҳалласида ажойиб учрашув бўлди, — деди райком инструктори Ҳайдар Холов, — бу ерга «Ҳужум» ҳаракатининг бевосита қатнашчилари таклиф қилинди. Улар бу йил 60 йиллиги нишонланадиган улуғ ҳаракатнинг ёрқин саҳифалари ҳақида сўзлаб бердилар. Айниқса, 96 ёшли Ф. Латипова, 73 ёшли С. Юсупова, Х. Боғировaларнинг ҳикоялари ёшларда катта таассурот қолдирди. Йиғилишда кўп болали оналар Г. Қурбонова, М. Маматқулова, Б. Чоршанбаева ва бошқалар совет хотин-қизларининг бахт-саодати ҳақида фикр юритдилар. Улар маҳалла қошида хотин-қизлар фольклор ансамбли тузишга аҳд қилдилар. Йиғилиш куй-қўшиқларга уланди. Бу оммавий-сиёсий иш эмасми? Илгари аҳён-аҳёнда бўладиган бундай тантаналар анъанага айланаётгани комплекс системанинг дастлабки одимидир.

— Қаранг, ҳатто деворий газеталар мунтазам чиқа бошлади. Фотостендлар тез-тез алмаштириляпти, — деди «Самаркандхимстрой» тресте бригадири Баҳром Жумақулов. — Чунки кўрикда намойиш этилиши керак-да, — Демак, кўрик ижро интизомини қарор топтиради...

Районда нафақат меҳнат коллективларида, балки олий ўқув юртлари, мактабларда оммавий-сиёсий ишларни қайта қуриш, кўрикка ҳозирлаш тадбирлари белгиланди. Ҳунар-техника билим юртларида ҳам бу ишга жиддий киришилди. 16-полиграфия билим юрти маъмурияти, партия ташкилоти биринчилардан бўлиб оммавий-сиёсий ишлар кўригига ҳозирлик ва уни ўтказиш юзасидан тадбирлар кўрди ҳамда амалга ошира бошлади. Шу асосда ўтган йилнинг 19 декабрида группаларда кўрик ўтказилди. Унда партия, касаба союз, комсомол ташкилотларининг ишига ҳам баҳо берилди. Шу мавзуда кеча ўтказилиб, кўрикнинг моҳияти ҳақида амалий сўз борди.

Бизнингча, билим юрти ана шу ишга анча ижодий қараган. Кеча конкурс тарзида ўтказилиб, унгача биринчи ва иккинчи курсларга мавзу, саволлар тарқатилган. Кечада ҳар қайси группадан 20 кишидан иборат билимдонлар группаси баҳслашган. Шуниси диққатга сазоворки, билим юртида ҳар кимнинг ўз вазифаси белгиланган. Партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари билан бирга ётоқхона, кутубхона, турли тўгараклар раҳбарларининг ҳам тадбирни амалга оширишдаги ўринлари аниқлаб берилган.

Биз оммавий-сиёсий ишлар кўриги доирасида ўтказилган «Биз — Советлар мамлакатининг бўлажак ишчилари» конкурсининг сценарийси билан танишдик. Билим юртида «Сиёсий билимдонлар», «Билимсиз коммунизм қуриб бўлмайди», «Дунёнинг олтинчи қисми», «Менинг касбим», «Миллий рақсларнинг энг яхши ижрочиси», «Сатирик саҳна» (атеистик мавзуда) конкурс-баҳслари ҳам жуда мазмунли, қизиқарли ўтмоқда.

— Бу конкурс-баҳслар ўқувчиларнинг сиёсий билимларини оширишга бениҳоя ҳисса қўшяпти, — дейди билим юрти директори В. Хўжаев.— Чунки биз ҳар бир конкурс учун чуқур мазмунли жавоб талаб қиладиган саволлар тузганмиз. Акс ҳолда жюри аъзолари хоҳлаган саволларини бераверишлари, вақт беҳуда ўтиши мумкин эди. Бироқ уларга сиёсий саволлар доирасида яна сўраш ҳуқуқи берилган. Айтишингиз мумкинки, саволларни ўқувчилар олиб, фақат шунгагина жавоб тайёрлашлари мумкин. Тўғри. Шунинг учун ҳам саволлар анча мураккаб тузилган. Масалан, «Фашизм нима?», «Давлат террори деганда нимани тушунасиз?», «Афғонистон, Никарагуадаги воқеаларга муносабатларингиз?» ва ҳоказо.

МАЪЛУМОТ: Мақсад — ёшлик давридан бошлаб маркс-ча-ленинча тушунчани, табиатга ва жамиятга материалистик муносабатни, атроф-муҳит ва табиат ҳодисаларини атеистик идрок қилишни шакллантириш. «Апартеид», «сионизм», «неоколониализм», «фашизм», «реакция», «милитаризм» тушунчаларини англаб етиш, халқаро воқеаларга пухта, синфий муносабатни шакллантириш...

(Комплекс система ҳақидаги Низомдан).

Райондаги баъзи бир корхоналар, ташкилот-муассасалар раҳбарлари орасида бу ишга юзаки муносабатда бўлаётганлари ҳам бор. Масалан, «8 Март» тикувчилик бирлашмаси (партия комитети секретари Б. Валиев) ошхоналар тресті (партия ташкилоти секретари С. Бақоева), шаҳар саноат моллари савдоси идораси (партия ташкилоти секретари Л. Будникова) ана шундай бепарволикни «намойиш» этяптилар. Лекин район партия комитети, унинг пропаганда ва агитация бўлими бундай бефарқликка вақтида зарба бермоқда.

Ж. МАМАТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ ЙЎЛИДАН

МЕТАЛЛ ТЕЖАЛДИ

Янги хил буғ қозонини ясаш учун иш унуми аввалгича қолгани ҳолда тақчил металл анча кам сарфланади. Тошкент «Средазэнергоцветмет» бирлашмасининг мутахассислари москвалик конструкторлар билан ҳамкорликда мана шу агрегатни ихтиро қилдилар.

Улар системаси асосида ясалган қозон махсус қурилма—буғ сепаратори билан таъминланган бўлиб сув билан буғ айланишини анча яхшилашга ёрдам беради. Натижада озгина труба билан ўшанча буғ олавериш мумкин бўлади. Янгилик туфайли металл тежалади, қозонни ишлатишда электр энергия сарфи анча камаяди.

ПИЛЛА САРАЛАЙДИГАН ҚУРИЛМА

Тошкент тўқимачилик машиналари махсус конструкторлик бюросида ихтиро этилган қурилма саралаш учун миллион-миллион пиллани биттама-битта бериб туради.

Унинг конструкцияси шу мақсад учун илгари ишлатилган қурилмалардан анча содда, айни маҳалда пухтароқ ишлайди. Пилла алоҳида айланувчи спираллар ёрдамида берилади. Бу спирал ўрамлари орасида транспорт катаклари бор. Спирал пиллаларни биттама-битта ушлаб уни катакларга йўналтиради ва шу тахлитда пилла керакли жойга бориб тушади.

Механизм бир маромда ишлайди, пиллани саралашда меҳнат унумдорлигини анча кўтаришга ёрдам беради, харажатлар анча камаяди.

(ЎзТАГ).

ЭҲМ—газчилар хизматида

«БУХАРАГАЗ» ишлаб чиқариш бирлашмасида табиий ёқилғи билан таъминлаш тармоқлари диспетчер-бошқарувнинг автоматик системасини жорий этишга киришилди.

Киевдаги «Электронмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасида чиқарилган иккита кичик электрон-ҳисоблаш машинаси областнинг корхона ва ташкилотларига, уй-жойларга газ тақсимотини оқилона ташкил қилишга ёрдам беради.

Диспетчерлаштириш системасининг биринчи босқичида барча иншоотларда телевизион назорат ва телемеханизациялашган бошқарув тадбирлари амалга оширилмоқда. Иккинчи босқичга келиб барча маълумотлар автоматик тарзда тўпланиб электрон-ҳисоблаш машиналари ёрдамида умумлаштирилади.

Тажрибали электрончи мутахассислардан А. Дид, С. Каймантов, Р. Сатторов, И. Михайлова, Л. Баранова ускуналарни монтаж қилиш ишларини жадаллик билан олиб боришмоқда.

ЭҲМ бирлашмада анча миқдорда ишчи кучини иқтисод қилиб, меҳнат унумдорлигини кескин оширишга имкон яратади.

Н. НАИМОВ.

Қарши шаҳар Советининг депутати, «Каршистрой» 7-автотранспорт идорасининг мотористи Камол Восиев ишлаб чиқариш илғорлари сафида бормоқда. У созлаган моторлар пишиқ ва пухталигига тўла кафолат бериш мумкин. Қарийб чорак асрлик тажриба бу борада унга қўл келмоқда.

Суратда: К. Восиев.

Ш. ШАРОПОВ фотоси (ЎзТАГ).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ:

— Олтинсой районидаги «Ширин» совхозида яшовчи А. Саидовнинг район «Олтинсой тонги» газетасида нотўғри танқид қилинганлиги тўғрисидаги хати ўрганиб чиқилди. Газета мухбири Н. Қорақулов материал тайёрлашда район ички ишлар бўлимининг участка инспектори Т. Маматқулов берган маълумотлардан фойдаланган. Участка инспектори ҳақиқий аҳволни бузиб кўрсатган, яъни А. Саидов спиртли ичимликлар истеъмол қилади, деб маълумот берган. Аслида 1985—1986 йиллар мобайнида бундай воқеа рўй бермаган.

Текшириш якунлари район партия комитетида, ички ишлар бўлимида ва «Олтинсой тонги» газетаси редакциясида кўриб чиқилди.

А. Саидов ҳақида нотўғри маълумотлар берганлиги учун участка инспектори Т. Маматқуловга партия йиғилишида виговор берилди. Материал тайёрлашда текширилмаган фактлардан фойдаланганлиги учун газета мухбири Н. Қорақулов қаттиқ огоҳлантирилди.

Шунингдек, хат авторининг милиционер М. Олтибоев авария содир қилганлиги тўғрисидаги маълумоти тўғри. Район партия комитети М. Олтибоевни КПСС сафидан ўчирган. Район халқ суди жиноий ишни кўриб чиқиб, айбдорни икки йил озодликдан маҳрум этган.

БУХОРО ОБЛАСТЬ ХАЛҚ МАОРИФИ БЎЛИМИ:

— Ғ. Абдуллаевнинг Ромитан районидаги Ҳамза номли мактабда молиявий камчиликларга йўл қўйилаётганлиги тўғрисидаги шикоят хати текширилди. Унда баён этилган фактлар асосан тасдиқланди.

Ҳақиқатан ҳам мактаб директори О. Авезов ва илмий мудир Ж. Тўхсаевлар назоратни бўшаштириб юборганлар. Натижада 1986 йилнинг тўрт ойи мобайнида куни узайтирилган группаларда ўқувчиларни овқатлантириш учун 2024 сўм (ота-оналар маблағлари билан қўшиб ҳисоблаганда) сарфланиши керак эди. Аслида 1687 сўм сарфланган. Умумий овқатланиш корхонаси ошпази А. Шариповнинг айби билан 337 сўм пул бошқа мақсадларга сарфлаб юборилган. Бу пул айбдордан ундириб олиниб, район халқ маорифи бўлими кассасига ўтказилди. Бундан ташқари мактаб участкасида етиштирилган қишлоқ хўжалик маҳсулотларидан тушган маблағ ноқонуний харажат қилинган. Бу маблағ ҳам тўла ундириб олиниб, кассага ўтказилди.

Текшириш якунлари юзасидан район халқ маорифи бўлимининг навбатдан ташқари кўчма мажлиси бўлиб ўтди. Куни узайтирилган группаларда ўқувчилар овқатланиши устидан назорат қилмаганлиги, участкада етиштирилган қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилишдан ва терилган пахтадан тушган маблағлар сақланишини таъминламаганлиги учун мактаб директори О. Авезов вазифасидан бўшатилди, илмий мудир Ж. Тўхсаевга ҳайфсан берилди, куни узайтирилган группа раҳбари А. Шукурова қаттиқ огоҳлантирилди ва группа раҳбарлигидан четлаштирилди.

• *Назария масалалари*

МИЛЛИЙ МУНОСАБАТЛАРНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ — ТАРАҚҚИЁТИМИЗНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ

Совет республикаларининг иқтисодий, социал ва маданий ривожланиши даражасини бараварлаштириш вазифаси асосан ҳал қилинган социалистик ва коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичида миллий муносабатлар янада ривожланмоқда ва такомиллашмоқда. Миллий масаладаги диалектик ўзаро боғлиқ икки тенденция кенг амал қилмоқда. Бир томондан, ҳар бир социалистик миллат гуркираб ва ҳар томонлама ривож топмоқда, иккинчи томондан, интернационализм байроғи остида ижтимоий ҳаётнинг социалистик интернационаллашуви натижасида миллатларнинг бир-бирлари билан тобора кўпроқ яқинлашув жараёни юз бермоқда.

Миллатлар ва элатларнинг ривожланиши ва ўзаро яқинлашувининг диалектик бирлиги социализмда социал ва миллий зулмнинг тугатилиши, меҳнаткашларнинг интернационал бирлигини мустаҳкамлашда тенглик ва ихтиёрийлик принципларининг изчил амалга оширилиши билан таъминланади. Бунда элатларнинг бир-бири билан тобора кўпроқ яқинлашув жараёни етакчи тенденциядир. Социализмда миллатларнинг ўзаро яқинлашуви — бу кишиларнинг интернационал идеалларини, уларнинг адолатли, гармоник жамият тўғрисидаги тасаввурларини шунчаки рўёбга чиқариб қўя қолиш эмас. Бу жараёнда моддий ишлаб чиқаришни ривожлантиришнинг объектив тенденцияси ўз ифодасини топади. Социализмдагина омма манфаатлари йўлида жамиятнинг бутун хўжалик, сиёсий ва маънавий ҳаётини тўла интернационаллаштириш мумкин бўлади.

Тенглик ва қардошларча ҳамкорликнинг юксак принципларига асосланган барча республикаларнинг иқтисодий алоқалари ҳар қачонгидан кўра кучайиб бормоқда. Узоқ вақт мобайнида ягона халқ хўжалиги комплекси юзага келган СССР экономикасида социалистик меҳнат тақсимотининг ривожланган системаси таркиб топди. Ҳар бир республикада аввало унинг қулай иқтисодий, табиий ва социал шароитларига мос бўлган ишлаб чиқариш тармоқлари ривожланмоқдаки, бу шароитлар меҳнат унумдорлигининг юксак даражасини таъминламоқда. Айни вақтда ҳар бир республика кооперация негизида моддий бойликларни планли равишда алмаштириш давомида ўзининг ҳамма эҳтиёжлари қондирилишига, халқ хўжалигининг комплекс ривожланишига эришмоқда. Ҳар қандай совет республикасида етиштирилган ҳар бир маҳсулот бирлиги ўзида бутун мамлакат меҳнаткашлари меҳнатини мужассамлаштиргандир. Бу жиҳатлар КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленумида алоҳида таъкидланди. Умумиттифоқ ва республика меҳнат тақсимоти, мамлакат айрим районларининг ихтисослашуви ва кооперациялашуви хўжалик тараққиётида миллий маҳдудликни тугатишга ёрдам бермоқда. Бу ҳамкорликнинг янада юксак сифат босқичи барча совет халқларининг дўстлиги ва бирлиги тобора мустаҳкамланиб бораётганлигини кўрсатади.

Социализмни такомиллаштириш шароитида ягона халқ хўжалиги комплекси кишиларнинг янги тарихий бирлиги — совет халқини шакллантиришнинг моддий негизи, СССР халқлари дўстлигини янада мустаҳкамлаш асоси бўлиб қолди.

Социализмни такомиллаштириш шароитида тенглик, қардошларча ҳамкорлик ва ихтиёрийлик асосида миллатлар ва элатлар иқтисодий соҳадагина эмас, шу билан бирга маънавий ҳаётда ҳам бир-бирлари билан яқинлашиб бормоқдалар. Миллий маданиятларнинг бир-бирини бойитиш жараёни универсал характер касб этмоқда. КПССнинг илмий асосланган сиёсати ва унинг изчиллик билан амалга оширилиши туфайли ҳар бир миллий маданият эришаётган ютуқлар мамлакатимиз барча халқлари маънавий ҳаётининг мулки бўлиб қолмоқда. Бу эса ягона совет халқи маданиятининг шаклланишига олиб бормоқда.

КПССнинг оммани собитқадамлик билан интернационализм руҳида тарбиялаб бориши, буюк давлатчилик шовинизми ва буржуа миллатчилиги, феодал-клерикал идеология сарқитларига қарши муваффақиятли кураши натижасида интернационализм коммунистлар идеологиясидан мамлакатимизда яшовчи барча миллат ва элатларга мансуб бўлган миллион-миллион совет кишиларининг чуқур эътиқодига ва ҳаёт нормасига айланди. Совет халқининг интернационализми худди шу жиҳатларга кўра социалистик турмуш тарзининг улкан ютуғидир.

Шу билан бирга партия миллатларнинг ўзаро яқинлашувига, совет жамияти ҳаётининг ҳамма томонлари интернационаллашувига халақит бераётган нимаики бўлса, уларнинг ҳаммасига қарши изчил кураш олиб боришга даъват этмоқда. Бу ҳақда КПСС XXVII съезди, партия Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленуми материалларида принципиаллик билан гапирилди. Пленумнинг «Қайта қуриш ва партиянинг кадрлар сиёсати тўғрисида»ги қарорида бундай деб кўрсатилган: «Миллий муносабатларни ривожлантиришга тааллуқли ҳамма ишларда алоҳида сезгирлик ва эҳтиёткорлик, партиявий принципиаллик қилиш, мамлакатимиз халқларининг дўстлиги ва қардошлигини мустаҳкамлаш ҳақида ғамхўрлик қилиш, бу соҳадаги салбий ҳодисаларни қатъиян барҳам топтириш, миллатчилик ва шовинизмнинг, сионизм ва антисемитизмнинг, маҳаллийчиликнинг ҳар қандай кўринишларига тайёрга айёрлик кайфиятларига, миллий маҳдудлик ва кеккайишга муросасиз зарба бериш, изчил, саботли интернационализмни бу иллатларга қарши қўйиш лозим».

* * *

СССРда ҳозирги шароитда миллат ва элатларнинг ривожланиши ва ўзаро яқинлашувида эришилган тарихий ютуқлар миллий муносабатлар соҳасидаги масалаларнинг ҳаммаси ҳал қилиб бўлинди, интернационал давлат доирасидаги ҳаёт ва меҳнат фактининг ўзи келтириб чиқараётган муаммоларнинг ҳаммаси тугади, деган маънони билдирмайди. Миллатлар бор экан, миллий тафовутлар бор экан, социал ва иқтисодий жараёнлар динамикаси ҳар доим миллий муносабатларда янгидан-янги, унчалик оддий бўлмаган проблемаларни келтириб чиқараверади. Уларнинг кўпчилиги 70—80 йилларда юз берган нохуш тенденциялар оқибатидир. Шу муносабат билан ўртоқ М. С. Горбачев бундай деб таъкидлади: «Биз миллий муносабатлар ривожланишининг реал манзараси ва истиқболини кўра олишимиз керак. Демократия ва ўз-ўзини бошқариш кенгайтирилаётган, барча миллат ва элатларнинг миллий ўзлигини англаши тез ўсиб бораётган, интернационаллашув жараёнлари чуқурлашаётган ҳозирги пайтда вужудга келаётган масалаларни имкони бўлган бирдан-бир негизда, ҳар бир миллат ва элатнинг равнақ топиши манфаатларини кўзлаб, уларнинг ўзаро яқинлашуви манфаатларини, бутун жамиятнинг манфаатларини кўзлаб, ўз вақтида ва одилона ҳал қилиш алоҳида аҳамият касб этади».

Ҳозирги босқичда миллий муносабатларни ривожлантириш ва такомиллаштириш соҳасидаги вазифалар КПСС Марказий Комитетининг партия XXVII съездига Сиёсий докладида, КПССнинг янги таҳрирдаги Программасида, съезднинг бошқа материалларида, партия Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленуми ҳужжатларида белгилаб ва илмий асослаб берилди.

Маълумки, партиямизнинг социализмни такомиллаштириш соҳасидаги асосий вазифалари аввало иқтисодий соҳада яққол намоён бўлади. Бу борада ҳам бирмунча ҳал этилмаган масалалар бор: баъзи республикаларда меҳнат унумдорлиги паст, уларнинг Умумиттифоқ экономикасига қўшаётган ҳиссаси кўпаймаяпти ёки сустлик билан кўпаймоқда. Экономика соҳасида етилган масалани муваффақиятли ҳал этиш йўллари, партия XXVII съездида кўрсатиб ўтилганидек, республикаларнинг Умумиттифоқ экономикасига қўшадиган ҳиссаларини кўпайтиришга кўп жиҳатдан боғлиқ бўлиб, бу бутун мамлакат манфаатларига ҳам, шунингдек ҳар бир республика манфаатига ҳам тўла мосдир. Социалистик интернационализмнинг моҳияти, мамлакатимиз халқлари бузилмас дўстлигини янада мустаҳкамлаш негизи худди ана шундадир.

Шу мақсадда КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати ҳозирги босқичда иқтисодий стратегияни амалга ошира бориб, ишлаб чиқарувчи кучларни жойлаштиришни, регионал ихтисослаштириш ва кооперациялаштиришни, хўжалик алоқалари ва юк ташиш схемаларини такомиллаштирмоқда. Бунда ҳар бир республиканинг табиий ва меҳнат ресурсларидан, иқлим хусусиятларидан оқилона фойдаланишга амал қилинмоқда.

Бу вазифаларнинг ҳал этилиши барча республикаларнинг иқтисодий потенциалини оширишга, уларнинг Умумиттифоқ экономикасига қўшадиган ҳиссасини муттасил кўпайтира боришига ёрдам беради. Шуни ҳам айтиш кераккки, бу борадаги ишлар республикамизда кўнгилдагидек деб бўлмайди. Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездида кўрсатилганидек, X ва XI беш йилликларда экономикага катта капитал маблағлар сарфланганига қарамай, мамлакат миллий даромадини ҳосил қилишга Ўзбекистон ССР қўшган ҳисса амалда кўпаймади. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Ҳисобот докладида бу хусусда мана бундай дейилди: «Мамлакат экономикаси — яхлит халқ хўжалик комплекси эканини барча кадрларимиз юксак партиявий масъулият билан англашлари керак. Бу комплекс совет халқлари дўстлигининг, меҳнаткашлар фаровонлигини оширишнинг, мамлакат мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашнинг урушнинг олдини олиш ва тинчликни сақлаб қолишнинг моддий негизидир. Давлат Ўзбекистонда барпо этилган иқтисодий потенциалга умид қилади ва биз жуда кўп умумхалқ маблағи бутун жамиятга муносиб самара бермайдиган аҳволга бундан буён йўл қўя олмаймиз».

XII беш йилликнинг биринчи йилида Ўзбекистон халқ хўжалигини ривожлантиришда бирмунча силжишларга эришилди. Бир қатор тармоқларда ижтимоий ишлаб чиқариш суръатлари ўсди. Лекин қайта қуриш жараёни суст бормоқда. Бунинг натижасида миллий даромад ҳосил қилиш юзасидан планда назарда тутилган ўсиш суръатларига эришилмади.

Совет республикаларининг ягона халқ хўжалик комплексига қўшадиган ҳиссасини кучайтириш билан боғлиқ бўлган муҳим социал-иқтисодий вазифа Ўрта Осиё, Қозоғистоннинг бир қанча районларидаги ортиқча ишчи кучларини, айниқса қишлоқдаги ортиқча кучларни мамлакатимизнинг янги территорияларини ўзлаштиришга актив жалб этишдан иборатдир. Бу борада бизнинг республикамизда ҳам муайян ишлар қилинмоқда. Сибирь районларини ўзлаштиришда Ноқоратупроқ, Тюмень ва БАМ қурилишларида тобора кўп Ўзбекистон вакиллари қатнашмоқдалар. Шу беш йилликнинг ўзидагина мамлакатнинг Бутуниттифоқ зарбдор қурилишларига республикамиздан 60 минг киши сафарбар этилади.

Ҳозирги вақтда социалистик миллатларнинг социал структурасини бараварлаштириш, шу мақсадда демографик жараёнлар анча интенсив ривожланаётган, ортиқча меҳнат ресурслари, айниқса қишлоқ жойларида ортиқча ишчи ресурслари бўлган республикаларда маҳаллий миллат вакилларидан малакали ишчилар тайёрлашни кенг йўлга қўйиш муҳим аҳамият касб этмоқда.

• Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитетида

Уруғ ҳақида ҳамма ҳар хил таъриф беради. «Уруғ — ҳосил онаси», — дейди деҳқонлар. «Уруғ — юқори ҳосил гарови», — деб ёзишади мутахассислар. «Сара уруғ — ҳосил булоғи», — деб таърифлайди қалам аҳли. Ҳаммаси тўғри. Сифатли уруғ — мўл ҳосил, катта даромад келтиради, меҳнат аҳлини доим қувонтиради. Сараланган уруғ нафақат бир йил, балки келаси йиллар ҳосилининг ҳам яратилган заминдир. Деҳқончилик йилининг ривожланиши кўп жиҳатдан ва асосан уруғ сорти ҳамда сифатига боғлиқ. Шунинг учун ҳам партия ва ҳукуматимиз уруғчилик масаласига доимо катта эътибор бериб келмоқда. Шунинг учун ҳам уруғчилик иши бутунлай давлат ихтиёрига олинган.

УРУҒ—ҲОСИЛ НЕГИЗИ

1986 йилда республикамизда 501,6 минг тонна уруғлик пахта тайёрланиб, ундан бу йил 280 минг тонна сара чигит олиш кўзда тутилмоқда. Бу пландаги янги, истиқболли навларни районлаштириш учун тўла етади.

Умуман олганда, ўтган йили уруғлик пахта йиғиш ва тайёрлаш ишлари талабдагидек ўтказилмади. Бунга бир қатор ҳоллар сабаб бўлди. Чунончи, вегетация даврида ноқулай об-ҳаво шароитлари юз берди. Йиғим пайтига келиб намгарчилик тушди. Хом ашё терими ва уни тайёрлаш жараёнлари устидан яхши назорат ўрнатилмади. Ҳосилни қуёш нурида қуритиш юмушлари ёмон ташкил этилди. Натижада 300 минг тоннадан ортиқ хом ашёнинг намлик даражаси 8—9 процентдан зиёд бўлди. Қашқадарё, Навоий, Сирдарё, Хоразм областларида бундай пахта миқдори 80 процентга етиб, уларнинг намлиги ГОСТ талабларидан анча ошиб кетди.

Уруғчилик мутахассислари ўтказган текширишлар шуни кўрсатдики, айрим пахта тозалаш заводларида уруғ хом ашёсини сақлаш қоидалари бузилмоқда. Жумладан Чимбой пахта заводида «Чимбой-3010» сортли элита уруғлик пахта ҳануз очиқ майдонларда сақланяпти, хом ашё бунтлари устига ёпилган брезентлар ўта эскириб кетган. Элликқалъа пахта заводида бунтлар ҳарорати назорат қилинмаётир, бу ердаги Калинин номли тайёрлов пунктида ҳарорат ўлчаш ускуналари йўқ. Уруғлик ҳосил намлигича қабул қилинганлиги ва сифатсиз сақланганлиги учун Алимкент пахта тозалаш заводининг Элтамғали тайёрлов пунктида «С-6224» сортли уруғлик-ҳосилнинг 240 тоннаси (тўртинчи репродукцияли) дастлабки унувчанлик қобилиятини йўқотиб, нокондицион ҳолатга тушиб қолди. Хонқа пахта заводида эса намлиги 8,2—8,3 процент бўлган уруғлик пахта бунтларига тоннеллар уйилмади.

Барча пахта заводларида ўтган йилнинг ноябрь ойидан бошлаб уруғлик пахтани қайта ишлашга киришилган эди. Бугунгача 103 минг тонна уруғлик чигит ажратиб олиниб, унинг 7 минг тоннаси туксизлантирилди, 24,8 минг тоннаси зарарсизлантирилди, холос. Айниқса, Навоий области пахта заводлари бу ишга анча кеч киришдилар. Қашқадарё, Бухоро областларида эса суръат ўтган йилга нисбатан тушиб кетди. Туксизлантирилган уруғликнинг 52,6 процентигина биринчи класс унувчанлик қобилиятига эга эканлиги аниқланди. Бухоро, Хоразм областлари пахта заводлари 100 процент биринчи класс уруғлик тайёрлашди. Сурхондарё ва Наманган областларида эса бундай уруғ 70 процентни ташкил этди. Сирдарё, Жиззах, Тошкент областлари ва Қорақалпоғистон автоном республикаси пахта заводлари паст сифатли уруғлик тайёрладилар. Самарқанд областида экиладиган уруғликнинг муайян қисми асосан «САМ-3» сортли учинчи класс уруғликка мансубдир.

Туксизлантирилган уруғ асосан Тошкент ва Наманган областлари ҳисобига олдинги йилгидан 0,3 минг тонна кўп тайёрланди. Айни пайтда Қоракўл, Когон, Хайриобод, Қува ва Қўқондаги 2-пахта заводларида уруғлик чигитни туксизлантириш ишлари ҳали бошланмади. Дўстлик ва Ержар пахта заводларида туксизлантириш цехлари нормал иш шароити яратилмаган. Каттақўрғон, Зирабулоқ пахта заводларида туксизлантирилган уруғликлар 7,2 процентгача механик жароҳат олган бўлиб, уларнинг 0,4 процентдан 0,6 процентигача туклилик даражаси сақланиб қолган. Жиззах пахта заводида эса механик жароҳати билан туксизлантирилган чигит 8 процентни ташкил этади.

Уруғликни дорилаш ишлари суръати ҳам ўтган йилга нисбатан паст. Тўрткўл, Элликқалъа, Манғит, Хонқа, Гурлан, Хатирчи ва бошқа қатор пахта заводларида дорилаш цехлари ҳали тайёр эмас. Шовот пахта заводидаги дорилаш цехи икки йилдан буён ишламай турибди. Хўжаликларга уруғликлар дориланмасдан тарқатилмоқда. Бунинг устига шу йил экиш учун мўлжалланган чигит мавжуд қоидаларга зид ўлароқ хлорелла суспензияси билан ишланяпти. Дориланган уруғликлар маркировка қилинмаётган ёки сифатсиз маркировка қилинаётган ҳолатлар ҳам учрайди. Масалан, Сурхондарё области пахта заводларида шундай фактлар аниқланди. Кўнғирот, Беруний ва бошқа бир қатор пахта заводларида чигитни зарарсизлантириш ишлари олиб борилмоқда, нари борса — ишчилар учун санитария-маиший шароитлар яратилмаган вазиятда — брезентлар остида ўтказилмоқда.

Қорақалпоғистон АССР ва Бухоро области пахта заводларида уруғликни сортларга ажратиш ускуналари етарли эмас. Навоий областида ҳатто улар йўқ ҳам. Урганч пахта заводида уруғ саралаш машиналари ишламаяпти. Экиладиган уруғлар сифатини яхшилаш мақсадида «Узбекхлопкомаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси шартномага кўра шу йилнинг январь, февраль ойларида 44 та «СПС» маркали уруғ саралаш машиналари етказиб бериши керак эди. Тўғри, ҳали вақт бор. Лекин уларнинг етказиб берилиш суръати бугунги кун талаблари даражасида бўлмаётир.

Қамаши пахта заводида қурилаётган (чигитни экишга тайёрлаб берувчи) тажриба-саноат цехи ўтган йили фойдаланишга топширилиши керак эди. Бироқ у ҳануз қабул қилиб олинганича йўқ.

Барча пахта заводларида пахта уруғлиги лабораторияларининг нормал ишлашига шароит яратилмаган. Боёвут заводи лабораторияси авария ҳолатида турибди. Хатирчи, Қизилтепа, Яккабоғ, Қамаши, Тўрткўл, Элликқалъа, Чимбой ва бошқа пахта заводлари лабораторияларида кислоталар сақлайдиган хоналар, тортмали шкафлар, сув қурилмалари йўқ.

Ҳамма уруғчилик лабораторияларида ҳам чигит сифатини аниқлаб берувчи усулларга тўла амал қилинмаяпти. Тўрткўл, Халқобод, Хонқа сингари бир қатор уруғчилик лабораторияларида мавжуд термостатлар ҳарорат мунтазам ўта юқори бўлаётганлигини кўрсатмоқда. Элликқалъа лабораториясида ғаллачилик учун мўлжалланган термостатлар қўлланилмоқда. Урганч уруғчилик лабораториясида ускуналар етишмаяпти. Гурлан лабораториясидаги барча термостатлар ремонтга муҳтож. Манғит уруғчилик лабораториясининг мудири Н. Нуруллаев ўз ишига масъулиятсизлик билан қарамоқда. Кўпгина лабораториялар иш ҳисоб-китобларини олиб борувчи бланкалар билан таъминланмаган.

Пахта уруғлигини тайёрлаш ишларини барвақт ва сифатли туғаллаш учун чигитни тозалаш, туксизлантириш ва дорилаш юмушларини марказлаштириш зарур. Туксизлантирувчи ва дориловчи цехлар ишини 2-3 сменада ташкил этиб, уларда зарур санитария-маиший шароитларни яратиш, уруғлик материаллари сифатини текшириш юзасидан лабораториялар ишини кучайтириш лозим. Ҳозирги кунда РАПО ва пахта заводлари раҳбарларининг биринчи галдаги вазифаси — 1987 йил баҳорига, унувчанлик қобилияти фақат биринчи, иккинчи класс бўлган уруғлик тайёрлаш ва уларни хўжаликларга барвақт етказиб берилишини таъминлашдан иборат.

Дон ва дуккакли экинлар ҳамда беда уруғчилиги ишларида ҳам ана шундай қониқарсиз ҳоллар учрайди. Мавжуд ҳисоб-китобларга кўра, 1987 йил экиш мавсуми учун республикамиз колхоз ва совхозларида ҳозирча 1830 тонна бошоқли, 60 тоннадан зиёдроқ дуккакли дон ҳамда 5746 тонна шоли уруғи етишмай турибди. Бу ҳол область агросаноат комитетлари, РАПО мутахассисларидан хўжаликлар эҳтиёжларини тўла ҳажмда қондиришлари учун қўшимча ресурсларни излашни ва янада таъсирчан чоралар кўришни талаб этади.

Шу билан бирга, уруғликларни тозалаш суръатларини тезлаштириш ва уларнинг юксак кондицияда бўлишига эришиш жуда-жуда муҳимдир. Бироқ бу борада ҳам сусткашлик ва парокандалик ҳоллари рўй беряпти. Областлардан олинаётган маълумотларга кўра, хўжаликларда тайёрланган уруғлик фондларининг кондицияси паст бўлиб қолмоқда. Чунончи, бугунгача 29 минг тонна уруғлик шолининг фақат 9,8 минг тоннаси текширувдан ўтказилган бўлиб, бунинг 5,2 минг тоннасигина етарли кондицияда деб топилди. Уларнинг биринчи ва иккинчи класслари солиштирма оғирлиги 65 процентни ташкил этди, холос. Кондициясига етказилган уруғликнинг энг паст улуши Қорақалпоғистон АССРда бўлиб, мавжуд 22,3 минг тонна уруғликнинг фақат 947 тоннасигина (ёки 5 проценти) етарли кондицияда деб топилди, холос.

Республикамиз колхоз ва совхозларида 6,3 минг тонна беда уруғлиги (бу бутун эҳтиёжимизга етиб ортади) тайёрланган бўлишига қарамай, уни экишга тайёрлаш ишлари талабга жавоб бермайди. Гапнинг очиғи, уларни тозалашга етарли эътибор йўқ. Хўжаликларнинг эҳтиёжи учун керакли 4528 тонна уруғликнинг ҳозиргача 3846 тоннаси тайёрланди. Бунинг 3353 тоннаси кондицияли уруғликдир. Шундан 2325 тоннаси ёки 65 процентигина биринчи класс. Масалан, Нукус районни хўжаликларида мавжуд 42 тонна беда уруғлигининг тозаланган 3 тоннаси ҳам кондицион деб топилмади. Бўзатов районида эса ҳозирланган 55 тонна уруғликнинг бирор тоннаси ҳам тозалашдан ўтказилмаган. Жиззах областида текширилган 329 тонна беда уруғлигининг атиги 48 тоннаси ёки 14 проценти кондициясига етказилиб, биринчи класс уруғликнинг улуши 37 процентни ташкил этди.

Уруғчилик ишларидаги бундай қониқарсиз аҳволнинг бош сабабларидан бири — мавжуд уруғ саралаш техникаларидан самарали фойдаланмасликдир. Республикамизда бугунги кунда 9 та завод, 626 та мукаммал агрегатлар ва 154 та электро-магнит машиналар ҳаракатсиз турибди. Буларнинг ҳаммаси жойларда мутахассисларнинг муҳим ишга эътибор бермаётганлиги, область агросаноат комитетлари ва РАПО раҳбарлари томонидан зарур назоратнинг йўқлиги оқибатидир.

Улуғ Октябрнинг шонли 70 йиллиги нишонланадиган қутлуғ йилнинг кўклам мавсумига барвақт ва юксак сифатли уруғликлар етказиб бериш йўлида шу кунларда амалга оширилиши зарур бўлган муҳим ишлар ҳали олдинда турибди. Шу боис, республика Давлат агросаноат комитетининг пахта ва бошқа деҳқончилик экинлари маҳсулотлари ишлаб чиқариш, тайёрлаш ва қайта ишлаш Бош бошқармалари раҳбарлари (Н. Ўринов, Р. Назаров, Ғ. Отабоев) юз берган қониқарсиз вазиятга жиддий эътибор бериб, пахта, маккажўхори, беда, бошоқли ва дуккакли дон экинлари, шунингдек, шоли уруғчилиги ишлар суръати ҳамда сифатини яхшилаш чораларини кўрмоқлари зарур.

Иш шундай ташкил этилиши керакки, токи пахта заводлари ва хўжаликларида уруғлик хом ашё ва уруғни сақлаш юзасидан тегишли профилактика тадбирлари кўрилиб, март ойига қадар уруғлик хом ашёни тозалаш ишлари ниҳоясига етказилиши даркор. Айниқса, чигитни туксизлантириш ва зарарсизлантириш юмушлари 20 мартга қадар тугалланиши керак. Унувчанлик қобилияти биринчи, иккинчи класс бўлган уруғликлар олиш учун туксизлантириш, дорилаш цехлари ишларини қатъий йўлга қўйиш чоралари белгиланмоғи, уруғ саралаш машиналаридан самарали фойдаланишга эришилмоғи шарт.

Ҳар бир колхоз ва совхозни бошоқли ва дуккакли дон экинлари ҳамда беда уруғликлари билан таъминлаш учун муфассал текширишлар ўтказилиб, уруғ танқислигига барҳам берувчи ички ресурслар ишга солиниши, хўжаликларнинг уруғларга бўлган эҳтиёжини тўла қондириш йўлида уларни хўжаликлараро алмаштириш юмушлари ҳам яқин кунлар ичида тугалланиши даркор. Республика пахта уруғчилиги станцияси (бошлиғи У. Мўйдинов) уруғчилик лабораторияларига методик ёрдамни кучайтириши, уларни зарур ускуналар билан таъминлаш шу кунларда ўта муҳим бўлган ишлар сирасига киради.

Қорақалпоғистон АССР ва областлар агросаноат комитетлари барча пахта тозалаш заводларидаги мавжуд омборхоналарни, чигит туксизлантириладиган биноларни, дорилаш цехлари ва уруғлик лабораторияларини керакли қурилиш материаллари ҳамда жиҳозлар билан таъминлашга эришишлари ҳеч кечиктириб бўлмайдиган вазифа. Зеро, шу ғаниматм кунларда тайёрланган тўқ, сара, унувчан уруғ — юбилей йили ҳосилининг мустаҳкам негизи бўлади.

• Агросаноат хабарлари

ПАРРАНДАБОҚАРЛАР ҒАЛАБАСИ

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллик юбилейи шарафига бошланган социалистик мусобақада актив иштирок этаётган Олтиариқ районидаги «Ленинизм» колхози паррандабоқарлари йилнинг биринчи квартали учун белгиланган давлатга тухум сотиш планини муддатидан олдин адо этишди. Ҳозирга қадар давлатга квартал планидаги 33 минг дона ўрнига 50 минг донадан зиёд тухум топширилди.

Х. ЖЎРАБОЕВ.

●

МИРИШКОРЛАР ҒАЙРАТИ

Ленинград районидаги «Ленинобод» колхози аъзолари юбилей йили мўл ҳосили учун тайёргарлик ишларини тез ва соз ўтказишяпти. Ўтган йил кузида шудгорланган ерлар яхоб сувига қондирилмоқда. Далада ишлаётган 50 та миришкор сувчи ҳозиргача 500 гектар майдонга яхоб суви беришди.

Бу муҳим тадбир хўжаликдаги И. Солиева, А. Рўзиалиева, М. Султонов, Ғ. Умурзоқовлар бошлиқ 40—45 центнерчи бригадаларда айниқса сифатли ўтказилмоқда. Ер хамиртуруши — маҳаллий ўғит жамғаришга катта эътибор бериляпти. Ҳозиргача далага 10 минг тоннадан зиёд органик ўғит чиқарилди.

Хўжаликда техника ремонти барвақт тугалланди. 35 та чопиқ, 18 та ҳайдов трактори, 24 та сеялка ва бошқа машина-механизмлар сифатли ремонт қилиниб, старт чизиғига келтириб қўйилди.

Н. РАУФЖОНОВ.

●

КВАРТАЛ ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Чиноз районидаги Охунбобоев номли колхоз бўрдоқибоқарлари дастлабки ғалабага эришдилар. Бу ерда давлатга пландаги 23 ўрнига 46 тонна гўшт топширилиб, квартал плани муддатидан илгари адо этилди.

Т. ТЎҚЛИБОЕВ.

●

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Советобод районидаги «Москва» совхози чорвадорлари СССР Озиқ-овқат программасига муносиб ҳисса қўшиш учун курашиб, ўн иккинчи беш йилликнинг дастлабки кунлариданоқ қувончли натижаларни қўлга киритмоқдалар.

Хўжалик бўрдоқибоқарлари яқинда эл дастурхонига 6 тонна ўрнига 13,6 тонна семиз гўшт етказиб бериб, биринчи квартал планини 2 ҳисса ошириб адо этдилар.

Б. ШАМСИЕВ.

Бу муаммо бизнинг республикамизда ҳам бор. Уни ҳал қилиш борасида сўнгги вақтларда баъзи ишлар ҳам қилинмоқда. Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармаси маълумотларига кўра, 1973 — 1983 йилларда халқ хўжалигининг индустриал тармоқларида банд бўлган маҳаллий миллат (ўзбек) ишчиларининг миқдори саноатда 51,1 процент, қурилишда — 46,5 процент, транспортда — 38,6 процент, алоқада — 40,8 процент ошди. Шунга қарамай маҳаллий миллат ишчиларининг индустриал ишчилар синфи орасидаги салмоғи ўзбекларнинг республика аҳолиси ўртасидаги салмоғига нисбатан анча камдир. Чунончи, 1983 йилда ўзбеклар республика саноат ишчиларининг 45,7 процентини, аҳоли составида эса — 68,7 процентни ташкил этди. Партия ва совет органлари бундай аҳволни тузатиш чора-тадбирларини кўрмоқдалар. Бу ишда республикамизга РСФСР, Украина катта ёрдам кўрсатмоқда. Ана шу қардош республикаларнинг ҳунар-техника билим юртларида Ўзбекистоннинг бир неча минг йигит ва қизлари ишчи касбларини эгалламоқдалар. Қардош республикалар Ўзбекистонни тажрибали раҳбар кадрлар билан мустаҳкамлашда ҳам катта ёрдам кўрсатмоқдалар. Республикамиз коммунистлари, меҳнаткашлари бу ёрдамни совет халқлари дўстлиги ва қардошлигининг, жамиятимиз бузилмас бирлигининг янги ифодаси, амалдаги ленинча интернационализм деб билмоқдалар.

Мамлакатимиз миллатлари ва элатларининг социалистик маданиятини ривожлантириш ва уларнинг бир-бирини бойитишида жуда катта ютуқларга эришилган бўлса-да, бу соҳада ҳали ҳамма имкониятлар ҳам тўла ишга солинаётгани йўқ. Шунинг учун ҳам партия ҳозирги замон талабларига янада тўла жавоб берувчи, мамлакатимиз миллатлари ва элатлари маданиятларининг бир-бирини бойитишини янада самарали қилиш, барча совет кишиларини ҳар бир халқнинг энг яхши маданият дурдоналаридан баҳраманд этувчи янги иш формалари ва методларини астойдил излаб топиш вазифасини қўймоқда.

Мамлакатимизда яшовчи барча миллатлар ва элатларни янада равнақ топтириш ва уларнинг маънавий маданиятини яқинлаштиришни жадаллаштиришдан иборат социал-иқтисодий вазифаларни ҳал этишда совет турмуш тарзининг ажралмас таркибий қисми, СССР халқлари миллатлараро муомаласини мустаҳкамлашнинг қудратли воситаси бўлмиш рус тилини чуқур ўрганишнинг аҳамияти беқиёс ошди. Бу борада йиғилиб қолган масалалар ана шу соҳадаги ишларни тубдан яхшилаш ишларининг кенг программасини белгилаб берган Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг III пленумида атрофлича кўриб чиқилди.

* * *

Ягона, кўп миллатли давлатимизни ҳар томонлама мустаҳкамлаш ва ривожлантириш, унинг интернационал моҳиятини тўла акс эттириш ҳозирги шароитда СССРда миллий муносабатларни янада такомиллаштиришнинг энг муҳим масалаларидандир. Интеграция жараёнлари тез ўсаётганлиги натижасида республикалар аҳолиси состави тобора кўп миллатли бўлиб бормоқда. Уларнинг ҳар бирида ўз миллатидан ташқари, мамлакатимиздаги бошқа ўнлаб миллат ва элат вакиллари яшайдилар. 1979 йил Бутуниттифоқ аҳоли рўйхати маълумотларига кўра, 50 миллиондан кўп киши ёки совет гражданларининг қарийб 20 проценти аҳолининг кўпчилигини бошқа миллат вакиллари ташкил этган республикаларда яшайдилар. Масалан, ўз миллий республикаларидан ташқарида 17,4 процент рус, 14 процент — украин, 35 процент — арман, 20 процент — белорус, 14 процент — ўзбеклар яшайди ва ҳоказо. 15 Иттифоқдош республиканинг саккизтасида маҳаллий бўлмаган миллат аҳолиси аҳолининг тўртдан бир қисмидан кўпини, Қозоғистон ва Қирғизистонда ҳамда бир қанча автоном республикаларда маҳаллий бўлмаган аҳоли шу жойларда яшовчиларнинг ярмидан кўпини ташкил этади.

Шу муносабат билан партия республикаларда яшовчи ҳамма миллат ва элатларнинг партия ва давлат органларида, олий ўқув юртларида муносиб вакиллари бўлиши зарурлигини таъминлашга алоҳида эътибор бермоқда, уларнинг тил, маданият ва турмуш соҳасидаги ўзига хос талаб ва эҳтиёжларини ҳисобга олиш лозим, деб кўрсатмоқда. КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленумида раҳбар ходимларнинг эътибори шунга алоҳида қаратилди. Мазкур масала юзасидан қабул қилинган қарорда бундай дейилади: «Партия, давлат, хўжалик органларида, жамоат ташкилотларида мамлакат барча миллат ва элатларининг муносиб вакиллари бўлиши таъминлансин, раҳбар кадрларнинг состави аҳолининг миллий структурасини янада тўлиқроқ акс эттиришига ҳаракат қилинсин».

Партиямизнинг бу йўл-йўриғи қандай амалга оширилаётганлигини 120 дан ортиқ миллат ва элат вакиллари ягона аҳил оила бўлиб яшаётган ва меҳнат қилаётган Ўзбекистон мисолида яққол кўриш мумкин. 1979 йил Бутуниттифоқ аҳоли рўйхати маълумотларига кўра, республика аҳолиси составида ўзбеклар 68,7 процентни, руслар 10,8, татарлар — 4,2, қозоқлар — 4, тожиклар, — 3,9, қорақалпоқлар — 2,9, корейслар — 1,1, бошқа элатлар 5,4 процентни ташкил этган. Аҳолининг кўп миллатли состави республикамизнинг партия, совет ва бошқа органларида кенг акс этган. Чунончи, ўн биринчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлари орасида 19 миллат вакили, Ўзбекистон ССР маҳаллий Советлар депутатлари орасида — 50 дан кўп миллат ва элатларнинг вакиллари бор. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати диёримизда яшаётган маҳаллий бўлмаган миллатлар вакилларининг ўзига хос маънавий эҳтиёжларини мумкин қадар кўпроқ ҳисобга олиш борасида анча ишлар қилмоқдалар. Республикадаги мактабларда 4—5 тилда ўқитилмоқда, радио ва телеэшиттиришлар берилмоқда, газеталар нашр этилмоқда. Шундай бўлсада бу соҳада ҳам ҳали охиригача ҳал этилмаган кўпгина масалалар борки, бу ҳол Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг III пленумида, жамиятшуносларнинг республика кенгашида батафсил муҳокама қилинди.

Меҳнаткашларни интернационал тарбиялаш миллатлараро муносабатларни такомиллаштиришнинг марказий масалаларидан бири, уни ҳал этишнинг муҳим шартларидан биридир. Улуғ Октябрдан буёнги бутун революцион кураш ва социалистик бунёдкорлик давомида совет кишиси — оташин ватанпарвар интернационалист вояга етди ва чиниқди. Илгари бўлганидек ҳозир ҳам совет кишиларини ватанпарварлик ва интернационализм руҳида тарбиялаш ғоявий-тарбиявий ишларимизнинг энг муҳим йўналишларидан бири бўлиб келмоқда. Бу соҳада жуда катта ишлар амалга оширилганлигига қарамай, меҳнаткашларни пролетар, социалистик интернационализм ва совет ватанпарварлиги руҳида тарбиялаш, уларда социалистик Ватанимиз учун, умуммиллий ифтихор туйғусини шакллантириш, СССР халқларининг бузилмас қардошларча дўстлиги, бошқа қардош халқларнинг миллий қадр-қиммати ва миллий маданиятига ҳурмат руҳида, миллатчиликнинг ҳар қандай кўринишларига қарши муросасиз бўлиш руҳида тарбиялаш борасидаги ишларни сусайтириш асло мумкин эмас. Миллатчилик сарқитлари кўпинча диний, шунингдек, хусусий мулкчилик тенденциялари, амалпарастлик билан қўшилиб кетади. Миллатчилик кўринишлари ҳамон у ёки бошқа шаклда намоён бўлмоқда. Бу ҳақда КПСС XXVII съезди, Марказий Комитетнинг 1987 йил январь Пленумида, М. С. Горбачевнинг оммавий ахборот ва пропаганда воситалари раҳбарлари билан учрашувида, Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездида ва унинг Марказий Комитети пленумларида очиқ-ойдин гаплашиб олинди.

Шуни айтиш керакки, баъзи асарларда бизнинг социалистик идеологиямиз, социалистик турмуш тарзимизга ёт равишда ўтмишни идеаллаштиришга, реакцион миллатчилик ва диний сарқитларни хаспўшлаб кўрсатишга уринишлар юз берди. Яқинда Олмаотада миллатчилик кўриниши очиқ-ойдин кўринди. Бу можарога тегишли партиявий принципиал баҳо берилди Чунки изчил, саботли, интернационализмнигина миллатчилик иллатларига муваффақиятли равишда қарши қўйиш мумкинлигини бутун тажрибамиз кўрсатиб турибди. Турмушимиз ва биргаликдаги меҳнатимизнинг бутун муҳити, оила ва мактаб, Армия, маданият, адабиёт ва санъат барча миллатларга мансуб совет кишиларини ва аввало, ёшларни энг олижаноб туйғулар — интернационализм ва Совет ватанпарварлиги руҳида тарбиялаб вояга етказиши керак.

Шундай қилиб, социализмни такомиллаштириш шароитида Коммунистик партия миллий муносабатларда учраётган нохуш ҳолларни тугата бориб, келиб чиқаётган проблемаларни ҳал этиб, ҳар бир миллат ва бутун мамлакат манфаатларини кўзлаб пролетар, социалистик интернационализм, ихтиёрийлик, тенглик ва қардошларча ҳамкорлик принциплари асосида миллатлар ва элатларнинг ҳар томонлама равнақ топиши ва ўзаро яқинлашуви сиёсатини ўтказиб келмоқда. Бунда тараққиётнинг етилган объектив тенденцияларига сунъий равишда бирон бир туртки беришга ҳам, бу тенденцияларни тўхтатиб қўйишга ҳам йўл қўйиб бўлмайди. Бу ривожланиш узоқ тарихий истиқболда миллатларнинг тўла бирлигига олиб боради. Шунинг учун ҳам миллий муносабатларни такомиллаштириш мамлакатимизнинг социал-иқтисодий ривожланишини жадаллаштириш вазифаларини ҳал қилишнинг муҳим омили бўлмоқда.

Р. НУРУЛЛИН,
тарих фанлари доктори, профессор.

• Дунё воқеалари

АҲДНОМАЛАРГА, БАБ-БАРАВАР ХАВФСИЗЛИККА ЭРИШИШ ЙЎЛИНИ ОЧАЙЛИК

СССР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИНИНГ МАТБУОТ МАРКАЗИДА МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг 28 февралдаги Баёноти муносабати билан 2 март куни СССР Ташқи ишлар министрлигининг матбуот марказида совет ва чет эл журналистлари учун матбуот конференцияси ўтказилди.

Матбуот конференциясида СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари А. А. Бессмертних, СССР Қуролли Кучлар Бош штабининг бошлиғи — СССР мудофаа министрининг биринчи ўринбосари, Совет Иттифоқи Маршали С. Ф. Ахромеев, СССР Ташқи ишлар министрлигининг қурол-яроғларни чеклаш ва қуролсизланиш проблемалари билан шуғулланувчи бошқармаси бошлиғи В. П. Карпов қатнашдилар.

А. А. Бессмертних баёнот бериб, қуйидагиларни айтди: Совет раҳбарлари Европани ядро қуролларидан батамом ҳоли этиш йўлида қисқа муддатлар ичида реал қадам қўйишга қаратилган ниҳоятда муҳим аҳамиятга молик қарор қабул қилдилар. 28 февраль куни М. С. Горбачев ядровий ва космик қуролларга бағишланган музокараларда ишларни қатъий олға силжитишга қаратилган Совет Иттифоқининг янги катта ташаббусини эълон қилди. СССР АҚШга:

Биринчидан, Европадаги ўртача олислик ракеталарини батамом тугатиш ва СССРнинг Осиё қисмидаги ҳамда АҚШнинг ўз миллий территориясидаги шундай ракеталарни 100 тагача портловчи каллак миқдорида кескин камайтириш тўғрисида АЛОҲИДА БИТИМНИ ҳеч кечиктирмай тузишни таклиф қилади. Бошқача сўзлар билан айтганда, бу проблема Женева музокараларида кўриб чиқилаётган масалалар мажмуасидан ажратилади;

Иккинчидан, аниқ белгиланган мақсад — оператив-тактик ракеталарни КАМАЙТИРИШ ВА БАТАМОМ ТУГАТИШ мақсадида шу классдаги ракеталарга бағишланган музокараларга дарҳол киришишни таклиф этади.

Бундан ташқари, Совет Иттифоқи Европадаги Совет ва Америка ўртача олислик ракеталарини тугатиш тўғрисида битим ИМЗОЛАНИШИ БИЛАНОҚ СССР ГДР ва ЧССР ҳукуматлари билан келишиб, шу мамлакатлардан оширилган олисликдаги оператив-тактик ракеталарини олиб чиқиб кетишини билдиради. Маълумки, Ғарбий Европада Американинг «Першинг-2» ва қанотли ракеталари жойлаштирилишига жавоб чоралари тарзида ўша оператив-тактик ракеталар бизнинг иттифоқчиларимиз бўлмиш мазкур мамлакатларда жойлаштирилган эди.

Шундай қилиб, СССР раҳбарлари мамлакатимизнинг, иттифоқчиларимизнинг хавфсизлигини, Европа хавфсизлиги ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш манфаатларига асосланиб, ядровий қуролсизланишга амалда эришишга бўлган ўзларининг сиёсий иродасини яна бир бор намойиш этдилар, тинчлик тақдири учун масъулиятни юксак даражада ҳис этаётганликларини кўрсатдилар.

Америка раҳбарлари ҳам халқларнинг, шу жумладан, Америка халқининг хавфсизлиги тўғрисида аҳдномага эришишдан иборат шу тинчлик тадбирига ниҳоят қўшилишларига ва музокараларда сунъий ғовлар вужудга келтириш учун, ракетадан мудофаа тўғрисидаги шартномани сохта талқин этишлар теварагидаги беҳуда ишларга сарфланаётган куч-ғайратларни тежаб, чинакам иш билан шуғулланишларига ишонишни истардик. Дунё бурилиш палласини бошидан кечирмоқда, одамларнинг хавотирлиги ортиб бормоқда, бинобарин, ядровий қуролсизланиш теварагидаги ғаламисликларни тўхтатиш пайти келгандир, ахир.

Совет томони ядровий қуролсизланиш мутлақо реал сиёсат эканлигига асосланади. Рейкьявик буни кўрсатди.

Исландиядаги учрашув ядровий қуролсизланиш учун кураш йўлини тозалади, музокараларни йиғилиб қолган жузъий жиҳатлар ҳамда ёндашувлардаги бир қолипликдан халос этди, янги давр эшигини кенг очди. Бироқ Америка раҳбарлари остона олдида тўхтаб, орқага чекиндилар.

Шу учрашувдан кейин ўтказилган музокараларнинг давраларида биз масалаларнинг бутун мажмуасини — космик, стратегик ҳужум қуроллари, ўртача олислик ракеталари, ядро синовларини батамом тўхтатиш каби масалаларни комплекс ҳолда ҳал этиш, шу тариқа эса ҳарбий қарама-қаршилик даражалари муттасил пасайтириб бориладиган вазиятда халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашнинг уйғун жараёнини таъминлаш мумкин, деган фикрни қаттиқ туриб ҳимоя қилдик ва ҳимоя қилмоқдамиз.

Бундай ёндашув ҳозир ҳам афзал бўлиб қолмоқда. Шу билан бирга Женевадаги музокаралар Америка томонининг позицияси сабабли яна боши берк кўчага кириб қолиш хавфига дуч келганлигини ҳисобга олиб, СССР ўртача олислик ракеталари тўғрисидаги масалани биринчи навбатда ҳал этишга қарор берди. Бунинг устига, ҳозир шу масалани ҳал этиш ҳаммадан кўра осонроқ. АҚШ давлат секретари Ж. Шульц ўтган йилнинг 17 октябридаёқ «Раҳбарлар бир-бирларига билдирган баёнотлар асосида ўртача олислик ядровий кучлар соҳасида мўътабар аҳдномага эришиш учун бизга халақит бера оладиган ҳеч қандай сабаблар йўқ», деган эди. Модомики битимни тузмаслик сабаблари йўқ экан, демак, шундай битимни тузиш, тузганда ҳам зудлик билан тузиш керак.

Совет таклифи бунинг учун прагматик имконият беради, чунки бошқа нарсалар билан бир қаторда Рейкьявикдан кейин бизга гўё Женевадаги музокараларда ўртача олислик ракеталари проблемасини яхлит вазифалар комплексига киритиш аҳдномага эришишни мушкуллаштиради, деб айтишганлигини ҳисобга олади. Нима ҳам дердик, шундай деб ҳисоблаган кишилар (уларнинг овозларини эса биз Вашингтондан ва Европа пойтахтларидан эшитганмиз) **ҳозир ишни битим тузиш сари астойдил олиб бориш ниятида эканликларини бизга намоён этишлари керак.**

Ўртача олислик ракеталарига оид совет таклифи стратегик қуролларни анча камайтириш, сўнгра эса тугатиш тўғрисидаги масалани четга суриб қўймади ва айниқса, уни кун тартибидан олиб ташламайди. Ушбу масалалар бир-бири билан узвий боғлиқлиги сабабли бу хусусдаги битимга космосда қурол жойлаштирилишига йўл қўймаслик тўғрисидаги масала ҳал этилган тақдирда эришиш мумкин бўлади.

Биз Қўшма Штатлардан ўртача олислик ракеталарига оид таклифимизга конкрет ижобий жавобни кутамиз.

Биз шунга асосланамизки, деди пировардида А. А. Бессмертних, СССР кўрсатган янги муҳим ташаббус ядровий ва космик қуролларнинг бутун комплекси юзасидан АҚШни жавоб тариқасидаги амалий тадбирларга рағбатлантиради.

Матбуот конференциясининг қатнашчилари журналистларнинг саволларига жавоб қайтардилар.

(ТАСС).

ЭРОН—ИРОҚ ФРОНТИДА ЖАНГЛАР

БАҒДОД, 2 март. (ТАСС). Бағдод радиосининг хабар қилишича, Басра районидаги жанглар давомида душман 48 соат мобайнида ҳужумни авж олдиришга уриниб кўрди. «Ислом инқилоби посбонлари»нинг уч бригадаси тор-мор қилинди. Бу участкада аҳвол барқарорлашганлиги ва эронликлар олға силжий олмаганликлари хабар қилинади. Ҳужум давомида эронликлардан минг киши ўлдирилди ва ярадор қилинди. Ҳаво ҳужумидан мудофаа кучлари Эроннинг бир қирувчи самолётини ва учта вертолётини уриб туширдилар. Хабарда 9 январдан буён Басра остоналарида Эроннинг 150 минг солдати ўлдирилганлиги айтилади.

НИКОСИЯ, 2 март. (ТАСС). ИРНА агентлиги Ал-Асмоқ кўлидан Жануби-Ғарбда бўлиб ўтган жанглар давомида душманнинг 4 бригадаси тор-мор қилинди ва Ироқ территориясининг янги участкалари устидан назорат ўрнатилди, деб таъкидлайди. Ироқнинг 1500 дан кўпроқ солдати ўлдирилган ва ярадор қилинган, 45 танк яксон этилган. ИРНА агентлиги душман бундан аввал Эрон армияси эгаллаб турган 150 квадрат километр территорияни қайтариб олиш учун муваффақиятсиз уринмоқда, деб уқтиради. Ҳарбий-ҳаво кучларининг самолётлари Басрадан Шарқда душман қўшинлари тўпланган районларни бомбардимон қилган.

• Кўчат экинг, боғ қилинг!

Сирдарё районидаги Собир Раҳимов номли совхоз боғбон-соҳибкорлари боғ ва токзорларни парваришлаш ҳамда кўчат ўтқазиш ишларини уюшқоқлик билан олиб бормоқдалар. Бу йил хўжаликда янги ерларга 106 минг дона ток қаламчалари, 6 мингта мева, 5 мингта анор кўчатлари ўтқазиш мўлжалланмоқда. Об-ҳавонинг қулай келганидан фойдаланган миришкорлар зарбдорчасига тер тўкиб, баҳор юмушларини қисқа муддатда туғаллаш чораларини кўришяпти.

Суратларда: 1. Жўрабой Аҳмедов бошлиқ илғор бригада боғбонларидан Жалил Қодиров ва Али Очиловлар дарахтларга шакл беришмоқда. 2. Бригадир Жўрабой Аҳмедов ёш соҳибкор Маҳсуда Фахриддинова билан янги экиладиган кўчат сифатини кўздан кечиряпти.

А. ТЎРАЕВ фотолари.

• *Спорт*

ОММАВИЙЛИК ЙЎЛИДА

МАЪНАВИЙ ВА ЖИСМОНИЙ ИМКОНИЯТЛАР КЎРИГИ

«Аҳолининг соғлиғини мустаҳкамлашда, шахсни уйғун камол топтиришда, — дейилади КПСС Программасида, — ёшларни меҳнатга ва Ватан ҳимоясига тайёрлашда физкультура ҳамда спортнинг, уларни кундалик ҳаётга жорий этишнинг аҳамияти ўсиб бормоқда. Ишни шундай йўлга қўйиш кераки, ҳар бир киши ёшликдан ўзининг жисмоний баркамол бўлиши тўғрисида ғамхўрлик қилсин, гигиена ва медицина ёрдами соҳасидаги билимларни эгаллаб олсин, соғлом турмуш кечирсин».

Партия ва ҳукуматимиз социалистик жамиятимиз ҳар бир аъзосининг саломатлигини мустаҳкамлаш йўлида тинмай ғамхўрлик қилмоқда. Муҳим қарорлар қабул қилмоқда. Ичкиликбозлик ва алкоголизмни бартараф этиш, аҳоли бўш вақтини оқилона ташкил этиш, спорт иншоотлари ва маданий муассасалардан унумли фойдаланиш, спорт анжомлари ва кийим-кечакларини кўплаб ишлаб чиқариш билан боғлиқ талаблар шу кун мезонига айланган. Истиқболли режалар тузилмоқда. Мақсад 2000 йилгача аҳолининг барча қатламларини физкультура ва спорт машғулотларига жалб этиб, узлуксиз машқлар ўтказиш учун қулай шарт-шароитлар яратишдан иборат.

Бундай вазифалар республикамизда ҳам ўзига хос ҳал этилмоқда. Ҳозир Ўзбекистон физкультурачилари сафида 6 миллионга яқин киши бўлиб, шундан миллион нафари мунтазам спорт машқлари билан машғул. Афсуски, машғулотларга жалб этилганларнинг аксарияти ўрта мактаб, ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчилари ва олий ўқув юртларининг студентларидан иборатдир. Улар ўқув программасидаги жисмоний тарбия машғулотлари важидангина физкультурачилар сафини тўлдириб туришибди. Меҳнаткашлар орасида эса, афсуски, физкультурачи ва спортчилар етарли эмас. Бунинг устига аксарият мактаблар ва ўқув юртларида олиб борилаётган жисмоний тарбия дарслари шу кун талабларига жавоб бермаётгани айниқса ачинарлидир. Мактабларни битираётган кўплаб ёшлар жисмоний жиҳатдан бўш.

«Меҳнат ва Ватан мудофаасига тайёр» Бутуниттифоқ комплекси нормативларини топширишда расмиятчиликка йўл қўйилмоқда.

Тадқиқотларга кўра мамлакатимизда жисмоний тарбия билан мунтазам шуғулланаётганлар орасида меҳнат унумдорлиги бошқаларга нисбатан 15 процент ортиқ экани маълум. Бундай кўрсаткич Чирчиқдаги қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатида ҳамда Олмалиқ кон-металлургия комбинатида амалда намоён бўлмоқда.

Ҳозир республикамизда 250 дан ортиқ маданий-спорт комплекси барпо этилган. Фақат, бу ерларда меҳнаткашлар бўш вақтини намунали ташкил этишда сустқашликка йўл қўйишмоқда. Кўпгина маданий-спорт комплекслари расман ташкил этилган бўлиб, амалда фаолият кўрсатмаяпти.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети амалга оширишга даъват этаётган йирик тадбир — республикада маданий ва жисмоний имкониятлар кўриги ўтказилаётгани мақсадга мувофиқдир. Кўрик мобайнида болалар боғчалари, мактаблар, ҳунар-техника, ўрта махсус ва олий ўқув юртлари ҳамда ишлаб чиқариш корхоналарида барчанинг жисмоний имкониятлари кўрикдан ўтказилади. Кўрик тўрт босқичдан иборат. Дастлабки босқич коллективларда, чунончи, болалар боғчаларида 20 февралдан 10 мартга қадар, ўқув юртлари ва ишлаб чиқариш корхоналарида 25 мартдан 10 апрелгача ўтказилади. Иккинчи босқич эса шаҳар ва район миқёсида бўлиб, ҳар йили 1-10 май кунлари амалга оширилади. Учинчи босқич икки йилда бир марта амалга оширилиб, Қорақалпоғистон АССР, областлар ва Тошкент шаҳар биринчилиги учун ўзига хос баҳслар тарзида давом этиб, 20—30 май кунлари ўтказилади. Ниҳоят ўзига хос саралаш баҳсларида муваффақият қозонганлар якунловчи босқич — республика кўригидан ўтишга йўлланма оладилар. Ҳал қилувчи кўрик ҳам икки йилда бир марта ташкил этилиб, июнь ойида ўтказилади.

Кўрикнинг барча босқичларида қатнашувчилар ёшларига кўра группаларга бўлинади. Жами олтита группа: мактабгача тарбия муассасалари, 1-4-синф, 7-8 ва 9-11-синф ўқувчилари, ҳунар-техника ва ўрта махсус билим юртлари, олий ўқув юртларининг студентлари ҳамда ишлаб чиқариш корхоналари ишчилари ҳамда хизмат кўрсатиш ва бошқарма хизматчиларидан ташкил топади. Шундай қилиб, республика кўригида саломатлиги жиҳатдан лаёқатли деб топилган турли ёш ва касбдаги барча кишиларнинг жисмоний имкониятлари ўзига хос синовдан ўтказилади.

Иккинчи ва учинчи босқич баҳсларида кўзда тутилган нормативларни бажарган коллективларнинг терма командалари қатнашади. Республикада охирги босқич баҳслари тўрт зонада ўтади. Дастлабки зонага Қорақалпоғистон АССР, Хоразм, Бухоро, Навоий областлари киритилган бўлса, кейингиси Тошкент шаҳри, Тошкент, Жиззах, Сирдарё область командаларидан иборат бўлади. Учинчиси Самарқанд, Қашқадарё, Сурхондарё областлари командаларидан таркиб топса, сўнггисига Фарғона, Андижон, Наманган областларининг коллективлари киритилади. Зонадошлар ўртасида ўтказилган баҳсларда ғолиб чиққан командалар фахрли ўринлар учун курашувчи финал баҳсларига йўлланма оладилар. Якунловчи мусобақалар Тошкент шаҳрида ўтказилиб, республика кўриги ғолиблари аниқланади.

Мусобақалар нормативлари ГТО комплекси талабларига асосланган бўлиб, енгил атлетика мусобақалари, куч синашиш, чидамлиликни кўздан кечириш, мерганлик ва сузиш каби баҳсларда имкониятлар кўздан кечирилади. Шунингдек, мусобақа иштирокчилари спортнинг мураккаб техник турлари бўйича баҳсларда ҳам қатнашадилар.

Республика кўригини ўтказишдан кўзланган мақсад нима? Аввало аҳолининг катта қатламини физкультура ва спорт машғулотларига кенг кўламда жалб этиш, саломатликни мустаҳкамлаш ва фаолликни ошириш кўзда тутиляпти. Ўзига хос синов резерв ва имкониятларни кўздан кечириш, иқтидорли спортчиларни юзага чиқариш омили бўлиб ҳам хизмат қилади, албатта. Сўзсиз, бундай кўрик республикада экономикани ривожлантиришга, меҳнат унумдорлигини оширишга, касалликларни камайтириш ҳисобига қимматли иш вақтини иқтисод қилишга таъсир кўрсатиши кутилмоқда.

Республикамизда физкультура ва спорт ходимларининг кўп минг кишилик армияси ҳамда спорт жамоатчилиги мавжуд. Кўрик ишларига уларни омилкорлик билан жалб этиш, билим ва тажрибаларидан самарали фойдаланиш зарур. Бу борада педагогика институтларининг жисмоний тарбия факультетлари юқори курс талаблари имкониятларидан ҳам ўринли фойдаланиш мумкин. Чунончи, Ўзбекистон жисмоний тарбия институти Тошкент шаҳар ва пойтахт области меҳнат коллективлари кўригини ташкил этиш билан боғлиқ юмушларни амалга оширишда ёрдам беришни ўз зиммасига олган. Шунингдек, болалар ва ўсмирлар спорт мактабларининг тренерларини ҳам умумий ишга жалб этиш даркор.

Кўнгилли спорт жамиятлари, район, шаҳар, область спорт комитетлари ҳамда республика Давлат спорт комитети масъулиятли, айни чоғда фахрли вазифани ўз зиммасига олиб, хайрли ишни бошлаб юбордилар. Республика аҳолиси маънавий ва жисмоний имкониятларини кўрикдан ўтказиш тадбирларини муваффақиятли амалга ошириш шу кун талабларига мос бўлиб, бевосита қайта қуриш ва жадаллаштириш мақсадларига мономанддир. Фақат бу ишда расмиятчилик ва кўнгилчанликка йўл қўймаслик керак. Ютуқларни баҳолашда холисона ва ошкораликка амал қилиб, талабчанлик қилинса, кўрик оммавийликни таъминлаш, аҳоли саломатлигини мустаҳкамлашда муҳим босқич бўлиб қолади.

А. АНТОНЕЦ,
Ўзбекистон ССР Давлат физкультура ва спорт комитети раисининг ўринбосари.

ТИНЧЛИК ЭЛЧИСИ

Келаси йил ёзда ўтказиладиган Олимпиада ўйинларига ҳозирлик кўраётган Эквадор футболчилари Ўзбекистонда бўлишиб, бу ерда бир неча ўртоқлик учрашувлари ўтказишди. Эквадор олимпиада терма командаси республикамизга СССР Давлат спорт комитети билан Эквадор миллий олимпиада комитети ўртасидаги ўзаро битимга мувофиқ учрашувлар ва машқлар ўтказиш учун келганди.

Лотин Америкаси футболчилари республикамизда тўртта ўртоқлик учрашуви ўтказишди. Улар Наманганда маҳаллий «Автомобилист» (5:2), Душанбанинг «Помир» (0:1) Андижоннинг «Пахтакор» (1:0) командалари билан учрашишди. Тошкентда пахтакорчилар билан бўлган ўйинда 1:2 ҳисобида ютқазиб қўйишди.

Тошкентда бўлиб ўтган матбуот конференциясида меҳмонлар серқуёш республикамиздан олган таассуротларини ўртоқлашдилар.

Патрисио ТОРРЕС, Эквадор футбол федерациясининг вице-президенти: — Спорт — тинчлик элчиси, деб бежиз айтилмаган. Мамлакатингизнинг қайси шаҳрида бўлмайлик, халқингиз бизни ҳамма ерда илиқ кутиб олди. Стадионларда ҳам, кўчаларда ҳам бизни алоҳида меҳр билан қуршаб олишди. Ўзбекистондаги ажойиб спорт иншоотларида машқлар ўтказиб, учрашувларда қатнашганимиздан хурсандмиз.

Луис ГРИМАЛЬДИ, Эквадор олимпиада терма командасининг тренери: Ўзбекистонда ўтказилган учрашувлар бўлажак Олимпиада беллашувларига ҳозирлик кўришимизда муҳим босқич бўлди. Чунки, совет футболчилари доимо тезкор, ҳужумкор ўйин кўрсатишади. Айниқса, Тошкентда «Пахтакор» билан бўлган учрашувимиз мароқли бўлди. Бу ўйинда мағлубиятга учраган бўлсак ҳам, у менда яхши таассурот қолдирди. «Пахтакор» футболчиларини олий лигага йўлланма олишларида муваффақият тилайман.

Л. Данило САМАНИЕГО, команда ҳимоячиси: Совет Иттифоқи жаҳонда мустаҳкам тинчликнинг ва халқлар ўртасида барқарор дўстликнинг таянчидир. Бизнинг халқимиз ҳам тинчликсевар. Совет Иттифоқидаги учрашувларда қатнашганимдан беҳад шодман.

Матбуот конференциясида меҳмонлар журналистларнинг саволларига жавоб қайтардилар.

Ш. МИРҲАБИБОВ.

ТУЯ ГЎШТИ ЕГАН ОБЪЕКТ

◆«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ МУАССАСАЛАРИ ҚУРИЛИШИДА

Меҳнаткашлар соғлиғи — мамлакат бойлиги. Шу сабаб, партия ва ҳукуматимиз одамларнинг саломатлиги ҳақида астойдил ғамхўрлик қилмоқда, медицина муассасалари тармоғи кенгайиб, эл соғлиғини мустаҳкамлашга қаратилган кўплаб тадбирлар кўриляпти.

Лекин Хўжайли райони ҳақида бундай фикрни бaралла айтиш қийин. Районда касалхоналар, поликлиникалар қурилиши суст бормоқда. Мавжуд касалхоналар, поликлиникалар, амбулаториялар, дорихоналар тубдан янгиланишга муҳтож.

Касалхоналарда ўринлар оз. Шу сабабли болалар касалхонаси туғуруқхонага жойлаштирилган, 50 ўринли касалхонада 200 бемор даволаняпти. Районда битта ҳам типовой поликлиника йўқлиги, даволанишга шароит ночорлигини нима билан изоҳлаш мумкин?!

Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети капитал қурилиш бош бошқармаси буюртмаси билан 1979 йили лойиҳа-смета қиймати 3 миллион 180 минг сўмлик 240 ўринли касалхона ва сменада 500 кишини қабул қиладиган поликлиника қурилиши бошланган эди. «Тахиаташгидроэнергострой» бошқармаси бош пудратчи этиб тайинланган. Лекин ишда силжиш бўлмаяпти.

Қурилишда 1984 йилдан суръат сусайгандан сусайиб кетаверди. Сўнгги икки йил давомида ҳеч қандай иш бажарилмади ҳисоб. Етти йил давомида 1 миллион 814 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари уддаланди. Лойиҳа-смета бўйича қолган 1 миллион 366 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари қачон бажарилади? Буниси қоронғи!

Бу йил касалхона комплексининг ҳар сменада 500 беморни қабул қиладиган поликлиникаси қурилишини 31 декабргача туғаллаш белгиланди. Агар қурилиш ишлари шу зайлда давом этадиган бўлса, бу муддат ҳам натижасиз ўтиши турган гап. Чунки ҳар бири 500 куб метрлик 2 та резервлар қурилиши битказилгани йўқ. Вентиляция қурилишига киришилмаяпти. Шунингдек, бошқа участкалардаги қурилиш ишлари ҳам ўлда-жўлда.

Ҳалигача Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети капитал қурилиш бошқармаси (бошлиғи И. Юсупов)нинг амалий ёрдами сезилмаяпти. Бошқарманинг айби билан объектлар 0,4—0,6 киловаттлик подстанция трансформаторлари, ҳамма турдаги кабель маҳсулотлари ва бошқа ускуналар, материаллар билан таъминланмаяпти. Олинаётган лифтлар ҳам комплект эмас.

Шу йил январь ойида район марказий касалхонасида ўтказилган ягона сиёсий кунда Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министри С. Баҳромов қатнашди. 230 дан кўпроқ врач, ҳамшира ва ходимлар иштирок этган ягона сиёсий кун қатнашчилари министрдан «Районда 240 ўринли касалхона ва ҳар сменада 500 кишини қабул қиладиган поликлиника комплекси қурилишини тезлаштиришишга ёрдам берсангиз», дея илтимос қилишди. Лекин ўзгариш йўқ. Бу илтимос унутилганга ўхшайди.

1986 йилда қурилиш-монтаж ишлари учун 200 минг сўм сарфлаш планлаштирилган эди. У атиги 84 процент бажарилди, холос.

Касалхона комплекси қачон битказилади? деган саволимизга бирон ташкилотдан қаноатланарли жавоб ололмадик. Бироқ чора кўрилмаса, объект қурилиши ҳали кўпга чўзилиши аниқ. Сабаби — қурилиш ташкилотлари, буюртмачилар, ёрдамчи пудратчилар ўзларининг ишларини қайта қуриш, жадаллаштиришга киришмаганликларидадир.

Урганч «Промвентиляция» механизациялашган кўчма колоннаси раҳбарларининг айби билан вентиляция ишлари бажарилмай қолди. Сўнгра шу йилнинг 4 январидан Нукусдаги 46-механизациялашган кўчма колонна қурувчилари ишларни бажаришга киришдилар. Бироқ ишнинг бориши талаб даражасида эмас. «Узсантехгазмонтаж»га қарашли Нукус механизациялашган кўчма колоннаси эса (бошлиғи Э. Ким) санитария-техника ишларини пайсалга солди. Шу сабабдан ўтган йил 31 декабрда ишга туширилиши лозим бўлган поликлиника қурилиши битмасдан қолди.

— Касалхона комплексини фойдаланишга топшириш бу йил планга ҳам киритилмади, — деди партия комитети секретари А. Антонов. Бу йил қурилиш комплексига атиги 300 минг сўм маблағ ажратилди. Лойиҳа-смета бўйича яна 800 минг сўм қолди. Мана шу маблағни ким ўзлаштиради? Қурилишни ким олиб боради? Бу масалалар ҳамон ҳал қилинмаяпти.

Туя гўшти еган касалхона қурилиши қачон битади? Бу касалхона комплекси одамларга қачон хизмат қилади? Хўжайли меҳнаткашлари шу саволларига жавоб кутмоқдалар.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

◆ГАЗЕТХОН МАСАЛА ҚЎЯДИ

ИНТИЗОРЛИК ҚАЧОНГАЧА?

1987 йил учун обуна пайтида мен «Совет Ўзбекистони», «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» газеталари, «Муштум», «Шарқ юлдузи», «Саодат» ва «Ғунча» журналларига ёзилган эдим. Лекин мана, йилнинг икки ойи ўтди, газеталар мунтазам келмаяпти. Журналларнинг бирорта сонини олмадик. Мен Москвадаги почта бўлимига мурожаат қилсам, «Тошкентдан келса, берамизда» дейишди.

Академияда бирга ўқийдиган қардошларимизга бошқа республикалар, ҳатто чет эллардан обуна нашрлари вақтида келади. Нега энди Тошкентда чиқадиган газета ва журналларимизга интизор бўлишимиз керак?

М. КИМСАНБОЕВ,
Москва шаҳри.

Ахборот

МАГАДАНДАН ЛЕНИНГРАДГАЧА

⊙ НАМАНГАН область деҳқон ва боғбонлари ўтган йили Бутуниттифоқ фондига 56,4 минг тонна мева, сабзавот етказиб берган эдилар. Областга Узоқ Шарқ, Петропавловск-Камчатка, Ленинград ва Магадандан юборилган мевалари учун миннатдорчилик мактублари келиб турибди.

Яқинда область соҳибкорлари Москва ва Ленинград вакиллари билан 1990 йилгача шартномалар тузишди. Унда қайд этилишича, Наманганда Москвага 15200 тоннадан зиёд мева, 19 минг тонна узум, 4 минг тонна помидор жўнатилади. Ленинградликлар дастурхонини 11200 тонна узум ва 2000 тонна мева безайди.

ЭЛ СОҒЛИҒИ ДЕБ

⊙ НАМАНГАН шаҳрининг марказида 1-поликлиника учун ҳар куни 850 беморни қабул қила оладиган 6 қаватли бино қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Уни Неъматилла Қўчқоров бошлиқ «ВЛКСМ 50 йиллиги» номли комсомол-ёшлар комплекс коммунистик меҳнат бригадаси қурди.

Поликлиника биноси замонавий медицина техникаси билан жиҳозланаётир. Бу ерда беморларга медицинанинг 32 хили бўйича хизмат кўрсатилади.

Т. СУЛАЙМОНОВ.

ЯНГИ МАКТАБ БИНОСИ

✦ **МАКТАБ** биноларини биринчи сентябрь олдидан фойдаланишга топшириш одат тусига кириб қолган. Булунғур районида бунга чек қўйилди. Яқинда «Ўзбекистон Компартияси 40 йиллиги» совхозининг марказида мактаб биноси қурилиши битказилди. Янги ўқув йилигача мактаб ҳар жиҳатдан тайёрланади ва у 784 нафар ўқувчини қабул қилади.

М. ЖАҲОНГИРОВ.

[«Совет Ўзбекистони»нинг навбатдаги сони 6 мартда чиқади].

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

РЕКЛАМА * ЭЪЛОНЛАР

САМАРҚАНД ДАВЛАТ МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИ
АСПИРАНТУРАГА, КЛИНИК ОРДИНАТУРАГА ВА СТАЖЕР-ТАДҚИҚОТЧИЛИККА
1987 йил учун
қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

МАҚСАДЛИ АСПИРАНТУРАГА

ГИГИЕНА — болалар ва ўсмирлар гигиенаси институти (Москва шаҳри);
ТЕРИ-ТАНОСИЛ КАСАЛЛИКЛАРИ — Марказий тери-таносил касалликлари илмий-тадқиқот институти;
ФТИЗИАТРИЯ — Марказий сил касалликлари институти;
АНЕСТЕЗИОЛОГИЯ-РЕАНИМАТОЛОГИЯ — СССР Медицина фанлари академиясининг Бутуниттифоқ хирургия илмий маркази;
ПЕДИАТРИЯ (2) — СССР Медицина Фанлари академиясининг педиатрия институти.

КУНДУЗГИ АСПИРАНТУРАГА

педиатрия, психиатрия, эпидемиология, болалар хирургияси.

СИРТҚИ АСПИРАНТУРАГА

акушерлик ва гинекология, қулоқ, томоқ ва бурун касалликлари, кўз касалликлари, педиатрия (3), психиатрия.

КЛИНИК ОРДИНАТУРАГА

акушерлик ва гинекология (2), ички касалликлар, болалар касалликлари, болалар анестезиология-реаниматологияси, болалар урологияси, психиатрия-наркология, болалар хирургияси, болалар асаб касалликлари, онкология, кўз касалликлари, болалар фтизиатрияси, социал-гигиенаси ва соғлиқни сақлашни ташкил этиш, рентгенология ва медицина радиологияси, юқумли касалликлар, болалар юқумли касалликлари (2), клиник фармакология, болалар тери-таносил касалликлари.

СТАЖЕР-ТАДҚИҚОТЧИЛИККА

фармакология, биохимия, патологик физиология, гистология, патологик анатомия, нормал физиология.

ҚАБУЛ ҚИЛИШ МУДДАТИ — 16 МАРТГАЧА.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилади: 703000, Самарқанд шаҳри, Фрунзе кўчаси, 18-уй. Аспирантура бўлими.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети
ГРАЖДАН АВИАЦИЯСИНИНГ 243-РЕМОНТ ЗАВОДИ БАЗАСИДАГИ
20-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
қуйидаги ихтисосликлар бўйича юқори малакали мутахассислар тайёрлаш учун
1987—1988 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

8-синфни битирган ўқувчилар: учиш аппаратларининг слесарь ремонтчиси, авиадвигателларнинг слесарь ремонтчиси, учиш аппаратларининг ремонти ва уларнинг ускуналари бўйича электромонтажчи, газ-электр пайвандчи ихтисослари бўйича 3 йил, 10-синфни битирганлар эса бир йил таълим оладилар.

Ўқишга Тошкент шаҳрида пропискада турувчи йигит ва қизлар қабул қилинади. Билим юртини тамомлаганлар авиация ремонти база корхоналарига ишга юборилади. Завод ишчиларига граждан авиацияси ходимларига тегишли имтиёзлар ҳам берилади.

3 йил муддат ўқийдиган ўқувчилар тўлиқсиз давлат таъминотида бўладилар, бир йил ўқийдиган ўқувчилар эса ойига 30 сўм стипендия оладилар.

Ҳамма ўқувчиларга ишлаб чиқариш практикаси даврида иш ҳақининг 50 проценти тўланади.

Билим юртида спорт секциялари, вокал-чолғу ансамбли ишлаб турибди.

Ўқувчилар 16 ёшга тўлиши билан авиация клубига қабул қилинади.

Битириш имтиҳонларини муваффақиятли топширган ўқувчилар эса граждан авиацияси институтлари ва билим юртларига юборилади.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш зарур: директор номига ариза, туғилганлик тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти ҳақидаги ҳужжат, ота-онасининг иш жойидан справка, медицина справкаси (086/У форма), яшаш жойидан справка, 3х4 см ҳажмда 5 дона, 6х4 см ҳажмида 3 дона фотосурат.

Ҳужжатлар ҳар куни (якшанбадан ташқари) **соат 9 дан 16.00 гача қабул қилинади.**

Адрес: Тошкент шаҳри, Авиасозлар шаҳарчаси. Телефонлар: 99-96-46, 99-94-50.

ПАССАЖИРЛАР ДИҚҚАТИГА!
«САМАРҚАНД» АВТОСТАНЦИЯСИДАН
ҚУЙИДАГИ АВТОБУС МАРШРУТЛАРИ
«ТОШКЕНТ» АВТОВОКЗАЛИГА
УТКАЗИЛДИ
«ТОШКЕНТ-ЯНГИЕР»
«ТОШКЕНТ-КОМСОМОЛЬСК»
«ТОШКЕНТ-ШИРИН»
«ТОШКЕНТ-ДИМИТРОВО»

«САМАРҚАНД» автостанциясидан «ТОШКЕНТ» автовокзалига 5-маршрутли такси, 19-троллейбусда, метронинг «ЧИЛОНЗОР» станцияси бекатигача, сўнгра метрога тушиб «СОБИР РАҲИМОВ» станциясигача борилади.

Тошкент область автовокзаллар ва пассажир автостанциялари ишлаб чиқариш бирлашмаси.

Театр

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 5/III да **Келинлар қўзғолони,** 6/III да **Зебуннисо.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 4/III да **Ҳийлаи шаръий,** 5/III да **Паранжи сирлари,** 6/III да **Тошболта ошиқ.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 4/III да **«Вестсайд 87»** (19.00), 5/III да **Узоқ қишлоқ** (19.00), 6/III да **Майсаранинг иши.**

Тошкент давлат маданият институти ректорати, партия ва касаба союз ташкилотлари болалар адабиёти ва кутубхонада болалар билан ишлаш кафедрасининг доценти И. И. Йўлдошевга отаси

Йўлдош ИНОҒОМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент давлат педагогика институти ректорати, партия ва касаба союз комитетлари илмий атеизм, этика ва эстетика кафедрасининг доценти, мактабгача тарбия факультети деканининг ўринбосари Р. Каримовга онаси

Маҳкамтош ОЧИЛОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

• *Тингланг, томоша қилинг*

4 март, чоршанба

Телевидение

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. 12.15 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.45 — «Қидирув». 17.05 — С. Михалков қаҳрамонлари экранда. 18.30 — Футбол. Европа чемпионлари кубоги. 19.15 — Дунё воқеалари. 20.15 — Бадиий фильм. 2-серия. 1-қисм. 21.30 — Время. 22.15 — Бадиий фильм. 2-серия, II-қисм. 23.05 — Талабингизга биноан учрашув. 00.15 — Дунё воқеалари.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. 10.05 — Немис тили. 11.05 — Илмий-оммабоп фильм. 11.35 — Музика. 12.05 — Ф. И. Тютчев ҳақида этюд. 13.15 — «Кармелюк». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. 16.00 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Жаҳон музика маданияти хазинасидан. 19.30 — 9-студия. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 21.20 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Волейбол. СССР чемпионати. 22.50 — «Кармелюк» Бадиий фильм. 2-серия. 24.00 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — ВЛКСМ съезди олдидан. 7.40 — Ҳужжатли фильм. 7.50 — Салом, кичкинтойлар! 8.00 — Ахборот. 8.20 — Тонгги тароналар. 16.35 — Жамиятшунослик. 17.10 — Ҳужжатли фильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — Касблар ҳақида ҳикоялар. 18.15 — Мультфильм. 18.30 — Саҳна усталари. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Хўжасизликка барҳам берайлик. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Меҳнат ва бахт тароналари. 21.30 — Время. 22.15 — «Юлия Вревская». Бадиий фильм. 2-серия. 23.30 — Бугун оламда нима гап?

УзТВ-II. 19.30 — Пионер телетайпи. 19.40 — Ҳужжатли фильм. 20.10 — Ритмик гимнастика. 20.30 — Фильм-концерт. 21.00 — «Шундай аёллар яшайди». 21.30 — Время.

ФРУНЗЕ. 22.15 — «Медея». Фильм-балет. 23.25 — Чет эл хабарлари.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Бизга мактуб йўллабсиз. 9.30 — Мактаб, оила, тарбия. 10.15 — «Пахтаой» ансамбли ижро этади. 10.40 — Қармоқ. 11.15 — Юность. 12.10 — Узбекистан индустриальний. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — «Скальдо» вокал чолғу ансамбли ижро этади. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — Коммунистлардан ўрнак оламиз. 16.30 — Давлат корхонаси ҳақидаги Қонун лойиҳасининг муҳокамасига. 18.15 — Қишлоқ ҳаёти. 18.30 — Катта ашула. 19.20 — Аланга. 19.40 — Миллионлар ленинча университети. 21.00 — Бахт жарчилари. 21.20 — Қишлоқ оқшомлари. 22.30 — «Садо» ансамблининг концерти.

СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.

Р. — 08611. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. В. — 53. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12